

k:

Kunst- og designhøgskolen i Bergen
Bergen Academy of Art and Design

Rapport og planer 2011 - 2012

INNHold:

1. Innledning	3
1.1. Om KHiB	3
1.2. Styrets rapportering	4
1.2.1. Styrets sammensetning / styret som kollegialt organ / styrets arbeidsform.	4
1.2.2. Styrets arbeid med strategisk planlegging.....	5
1.2.3. Mål- og resultatstyring, risikovurderinger	6
1.3. Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK).....	7
1.4. Samlokaliseringen	8
1.5. Investeringsbehov og infrastruktur.....	8
2. Resultatrapportering 2011	10
2.1. Sektormål 1: Utdanning.....	10
2.1.1. Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet.....	10
2.1.2. Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen	13
2.1.3. Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdannings samarbeid	16
2.2. Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning	19
2.2.1. Virksomhetsmål 2.1: Forskerutdanning	19
2.2.2. Virksomhetsmål 2.5: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.....	22
2.3. Sektormål 3: Formidling og samfunn	28
2.3.1. Virksomhetsmål 3.1: Formidling	28
2.3.2. Virksomhetsmål 3.2: Samfunns- og næringsliv.....	31
2.4. Sektormål 4: Forvaltning av ressurser.....	34
2.4.1. Virksomhetsmål 4.1: Rekruttering og kompetanseutvikling	34
2.4.2. Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø og likestilling.....	36
2.4.3. Virksomhetsmål 4.3: Økonomi- og ressursforvaltning	39
2.4.4. Virksomhetsmål 4.4: SAK	44
2.5. Annen rapportering	44
2.5.1. Styrets rapport om likestilling	44
2.5.2. Oppfølging etter etatsstyringsmøtet i 2011	46
2.5.3. Strategi for samarbeid med arbeidslivet (RSA)	47
2.5.4. Bruk av studieplasser.....	47
2.5.5. Studentkapasitet	48
2.5.6. Midler tildelt over budsjettkapittel 281.....	48
2.5.7. SAK.....	48
2.5.8. Saker fra Riksrevisjonen.....	48
2.5.9. Større investeringsprosjekter	48
2.5.10. Midlertidig tilsetting.....	49
2.5.11. Ethiske retningslinjer	49
2.5.12. Sikkerhet og beredskap	49
2.5.13. Felles føringer	49
2.6. Kap 281: Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.....	50
2.7. Økonomirapportering.....	53

3. Planer for 2012	55
3.1. Sektormål 1: Utdanning og læringsmiljø.....	55
3.1.1. Virksomhetsmål 1.1.....	55
3.1.2. Virksomhetsmål 1.2	57
3.1.3. Virksomhetsmål 1.3	58
3.2. Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.....	60
3.2.1. Virksomhetsmål 2.1	60
3.2.2. Virksomhetsmål 2.2	61
3.2.3. Virksomhetsmål 2.3.....	62
3.3. Sektormål 3: Formidling og samfunn.....	63
3.3.1. Virksomhetsmål 3.1	63
3.3.2. Virksomhetsmål 3.2	64
3.3.3. Virksomhetsmål 3.3	65
3.4. Sektormål 4: Forvaltning av ressurser	66
3.4.1. Virksomhetsmål 4.1	66
3.4.2. Virksomhetsmål 4.2	68
3.4.3. Virksomhetsmål 4.3	69
3.4.4. Virksomhetsmål 4.4	69
3.5. Plan for tildelt bevilgning for 2012.....	70

Vedlegg 1: Skjema for studentkapasitet

1. Innledning

1.1. Om KHiB

Kunsthøgskolen i Bergen (KHiB) ble opprettet 1. august 1996. Høsten 2010 vedtok styret å søke departementet om navneendring til Kunst- og designhøgskolen i Bergen. Dette for bedre å kunne profilere høgskolens samlede aktivitet knyttet både til kunst og design. Fra 3. februar 2012 er navnet gjennom kongelig resolusjon endret til Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB).

KHiB tilbyr bachelorgrader og mastergrader innen design og kunst, og har stipendiater på doktorgradsnivå i det nasjonale stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Fra 1. august 2012 har KHiB følgende avdelingsstruktur:

- Avd. for design
- Avd. for kunst

Den faglige organisasjonsutvikling har gjennom en bred prosess blitt revidert i forhold til nye faglige utfordringer. Administrative funksjoner er hovedsakelig samlet på fellesnivået. Utforming av ny strategiplan 2012–2016 har hatt bred deltakelse fra ansatte og studenter, og ble godkjent i styret høsten 2011.

KHiB er en av de tre selvstendige institusjonene i Norge som tilbyr skapende og utøvende kunstutdanning på høyere nivå. Vi har den beste kvaliteten på våre fagområder, og arbeider aktivt med å rekruttere fagpersoner med høyeste kompetanse. For å sikre fornyelse og relevans benytter KHiB i stor utstrekning åremålstilsetninger for faglige stillinger, i samsvar med Universitets- og høyskoleloven.

Internasjonalt samarbeid er integrert i våre fagfelt. En betydelig del av fagstaben ved KHiB er ikke norsk, noe som gir et dynamisk miljø med stor bredde og tilgang til internasjonale nettverk. Masterstudiene annonseres internasjonalt. Også i stipendiatgruppen er det rekruttert flere ikke-norske de siste årene.

Kunstnerisk utviklingsarbeid (KU)¹ og forskning ved KHiB har hatt og vil få økende fokus gjennom organisasjonsutvikling og er ytterligere styrket gjennom prosjekter og dialog i fagstab. I 2011 ble infrastruktur og organisasjon på dette området forsterket.

Undervisningsstrukturen ved KHiB bygger på studieplaner fra Kvalitetsreformen 2002–2004, med mulighet for studenter til å legge opp individuelle studieløp på tvers av avdelingene. KHiB har ferdigskrevet nye studieplaner med beskrivelser av læringsmål og læringsutbytte, tilpasset det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket. De nye planene ble behandlet av styret høsten 2011 og gjelder fra studieåret 2012/13, med de nødvendige overgangsordninger. I 2012 er det startet en revisjon av KHiB sitt kvalitetsutviklingsprogram (KUP).

---

¹ Kunstnerisk utviklingsarbeid omtales heretter med forkortelsen KU der dette er hensiktsmessig. Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning omtales tilsvarende som KU og F, eller KU/F.

Kunst- og designhøgskolen har operatøransvaret for det nasjonale Program for kunstnerisk utviklingsarbeid som nå omfatter stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet. Midler til programmet tildeles institusjonen over kap. 281.

KHiB har en særdeles utfordrende og ressurskrevende lokalisering ved at vår virksomhet foregår i 6 ulike bygg. Avd. for design har tilholdssted på studiestedet i Strømgaten (2 bygg). Den nyopprettede Avd. for kunst er spredt i fire forskjellige bygg; to bygg i C. Sundts gate, i Strømgaten og i Vaskerelven. Hovedadministrasjonen er lokalisert i Strømgaten. Situasjonen er svært uhensiktsmessig og fortgang i byggesaken er påkrevet. (Se kap. 1.4.)

Året 2011 var preget av ansettelse av ny høgskoledirektør, organisasjonsutviklingsdiskusjoner på kunstavdelingene og ansettelse av ny dekan for design. Det er stor optimisme knyttet til de nye ansettelsene og til revisjonen av faglig organisasjonsutvikling. Mye fokus har også gått til prosessene med nytt bygg. Våren 2011 samarbeidet kunst- og designhøgskolen tett med arkitektkontoret Snøhetta og med Statsbygg om skisseprosjektet som ble godkjent av KD i august 2011. Høsten 2011 engasjerte kunst- og designhøgskolen en prosjektleder som koordinerte forprosjektet både internt hos kunst- og designhøgskolen og i samarbeid med Snøhetta og Statsbygg. Forprosjektet ble ferdigstilt den 12. desember 2011.

1.2. Styrets rapportering

1.2.1. Styrets sammensetning / styret som kollegialt organ / styrets arbeidsform

Styret er godt fornøyd med resultatoppnåelsen for 2011. Styret opplever at samarbeidet med administrasjonen er meget godt og profesjonelt, og at det tilrettelegges godt for styrets utøvelse av sine oppgaver og forpliktelser. For å unngå stor mengde av utsendte papirer er det blitt etablert et styrerom på kunst- og designhøgskolens nettsider hvor styremedlemmer henter dokumenter selv og kan lese dem elektronisk. Styret oppfatter at styret som kollegialt organ har fungert godt. I 2011 ble det skapt nytt engasjement og en god prosess i arbeidet med ny strategiplan. Styret var også engasjert i arbeidsprosessen med ny avdelingsstruktur på kunstavdelingene og godkjenning av de nye studieplanene på alle nivå.

I 2009 vedtok styret nytt valgreglement, og dette er nå i samsvar med normalordningen i Universitets- og høyskoleloven. Konsekvensen ble at:

- antallet valgte representanter fra fagstab har økt fra to til tre
- prorektor ikke lenger er fast medlem av styret, men rektors stedfortreder
- ett medlem valgt av teknisk/administrativt ansatte
- to medlemmer valgt av studentene
- fire eksterne medlemmer blir oppnevnt av departementet
- rektor er styrets leder

Våren 2011 ble fire nye eksterne styremedlemmer oppnevnt av Kunnskapsdepartementet. Av disse hadde to sittet i styret tidligere og dette har sikret en god overgang til samarbeid i det nye styret. Styreleder og de interne styrerepresentantene fra faglig og teknisk/administrativ side ble valgt i 2010 - for en periode på 5 år i stedet for 4, dette for å komme i takt med resten av sektoren i 2015.

Studentrepresentantene velges for 1 år og trådte inn i sine verv fra januar 2012. Det har vært krevende å få til valg av studentrepresentanter på et tidspunkt som innebærer at disse kan delta på høstens første styremøte. Dette har blant annet sammenheng med at studiestart kommer tett opp mot høstens første styremøte. Styret har iverksatt diskusjoner for å sikre en bedre gjennomføring i fremtiden.

Studentrepresentanter skifter hvert år og erfaringsoverføringen fra avgående representanter til de nye er gjennomgående liten. Denne utfordringen må studentdemokratiet i første rekke selv ta tak i, samtidig som institusjonen bør vurdere å sikre en mer systematisk opplæring i styrearbeid for studenter.

1.2.2. Styrets arbeid med strategisk planlegging

I 2011 hadde styret 7 møter. Ett av møtene var en utvidet styresamling med mellomlederne hvor ny strategiplan var tema.

Styrets hovedsaker i 2011 grupperes slik:

- Ledelse
  - Ansettelse av høgskoledirektør
  - Ansettelse av ny dekan på Avd. for design
  - Etatstyringsmøte
- Oppfølging av Riksrevisjonens merknader
  - Riksrevisjonen hadde ingen merknader til virksomheten ved KHIB i 2010
- Arbeid med ny strategiplan
  - Strategiplan ble godkjent i oktober 2011
- Byggesak
  - Oppfølging av skisseprosjekt, avsluttet juni 2011
  - Oppfølging av forprosjekt
  - Kontinuerlig tema på styremøtene
- Økonomi
  - Budsjettplanlegging
  - Avdelingenes virksomhetsplaner
  - Etablert en ny stilling for å sikre økonomifunksjonen.
  - Oppfølging av månedsregnskap og årsregnskap
- Nye studieplaner- tilpassing til kvalifikasjonsrammeverk
  - Nye studieplaner på alle nivåer
  - Etablering av egen enhet for koordinering, prosjektoppfølgning, kvalitetssikring.
- Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning
  - Status og planer fast punkt på hvert styremøte
- SAK
  - Redusere sårbarhet ved administrativt samarbeid – etablering av samarbeid på anskaffelsesområdet med UiB, NHH og HiB
  - Samarbeidsavtale med Norges handelshøgskole
  - Samarbeidsavtale med Griegakademiet
  - Samarbeidsavtale med Bergen arkitekthøgskole

- Operatøransvaret for Program for kunstnerisk utviklingsarbeid
  - Diskutert styrets rolle og ansvar – oversendt KD for avklaring/tydeliggjøring av administrative rutiner
- Personalsaker
  - Kunst- og designhøgskolens styre er tilsettingsorgan for alle faglige stillinger.
  - I 2011 var det mange tilsetninger. KHiB hadde 33 tilsetninger, hvorav 22 tilsetninger ble foretatt av styret.
- Studiesaker
  - Oppfølging av studiekvalitet

I ny styreinstruks har styret gjort noen endringer i faste saker som skal behandles på møtene. Styret ønsker mer involvering enn tidligere i faglig virksomhet. Endringene innebærer blant annet at styret vil ha større fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, studiekvalitet, faglige rapporteringsområder og informasjon fra studentene selv.

Viktige saker i 2011 som følges opp i 2012:

- Oppfølging av strategiplan
- Gjennomgå funksjoner, samarbeidsform og delegering til rektor og administrerende direktør.
- Gjennomgå og vurdere KHiBs faglige og administrative organisering i avdelinger
- SAK
- Revidere kvalitetsutviklingsprogrammet
- Arbeide for effektivisering og redusere sårbarhet ift administrative oppgaver og rutiner
- Starte opp prosess for å søke akkreditering som vitenskapelig høyskole
- Gjennomgå rutiner for valg av studentrepresentanter

1.2.3. Mål- og resultatstyring, risikovurderinger

Styret involveres årlig i diskusjon om mål og risikovurderinger før Rapport og planer ferdigstilles. Ledergruppen ved kunst- og designhøgskolen arbeidet intensivt med å etablere praktisering av risikovurderinger da dette kravet var nytt for noen år siden. For 2011 ble risikostyring endret i tråd med departementets mal, slik at vurdering av akseptabel risiko og restrisiko er tatt med. Arbeidet med risikovurderinger oppleves som konstruktivt og viktig, og gjøres også på avdelingsnivå i arbeidet med virksomhetsplanene.

Styret har utarbeidet årsplan hvor punktene for mål- og resultatstyring og risikovurderinger er tidsmessig koordinert med ledergruppens arbeid, budsjett og rapport og planer. Her kan det vurderes om arbeidet med risikovurderinger bør skyves til et noe tidligere tidspunkt i prosessen.

1.3. Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)

Kunst- og designhøgskolen har tatt utfordringen fra SAK på alvor og vurderer fortløpende ulike muligheter. Administrativt søker vi aktivt samarbeid med institusjonene i Bergensområdet og gjennomgående er KHiB opptatt av å profesjonalisere det administrative arbeidet og redusere sårbarhet. KHiB ser det som ønskelig over tid å utvikle seg til en større institusjon, både fordi det av faglige hensyn ville være gunstig med en utvidet fagportefølje, og for å sikre en mer robust drift. Dette er en utfordring som er adressert gjennom strategisk plan 2012-2016. Videre vil dette ha fokus i utredninger omkring potensialet for nye studieplasser.

Kunst- og designhøgskolen er involvert i følgende konstellasjoner for samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon nasjonalt:

- Deltakelse i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, herunder stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet, med konsentrasjon av faglige ressurser nasjonalt omkring kunstnerisk utviklingsarbeid. Det er særlig gledelig fra 2010 at prosjektprogrammet kommer i gang. KHiB har bidratt aktivt i prosessen med utforming av retningslinjene.
- I 2011 har Kunst- og designhøgskolen inngått en formalisert samarbeidsavtale med Griegakademiet - Institutt for musikk, UiB (GA) hvor målet er å stimulere til nye tverrfaglige perspektiver på kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning og kunstutdanning. Det vil også være et mål at samarbeidet skal bidra til at Bergen fremstår som en ennå mer attraktiv og dynamisk kunstby. Det er avholdt felles samling mellom GA og KHiB for veiledere i stipendiatprogrammet. I 2012 er det planlagt en stipendiatsamling der GA og KHiB står for arbeidet i felleskap. Videre er et større felles kunstnerisk utviklingsprosjekt under utvikling.
- Møte med mellom ledelse ved UiB og KHiB våren 2010 resulterte i intensjon om samarbeid på flere punkter, både faglig og administrativt.
  - UiB er åpen for administrativt samarbeid på aktuelle områder;
  - UiB leverer undervisning i generell fagdidaktikk til KHiB sitt PPU-studium;
- Fortløpende kontakt på rektornivå med KHiO og NMH om utfordringer og strategier.
- Det er opprettet et Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid i UHR ledet av KHiB, KHiO og NMH med deltakelse fra alle kunstutdanninger i Norge..
- KHiB og BAS – Bergen arkitekthøgskole – har inngått intensjonsavtale i 2010 om faglig samarbeid gjennom felles prosjekter, gjestelærere og andre undervisningstiltak. Imidlertid er BAS en privat stiftelse som gjennom sin organisering og finansiering er svært ulik KHiB.
- KHiB har etablert et samarbeid med Kriminalomsorgen region vest, hvor formålet blant annet vil være å få utviklet et etter- og videreutdanningstilbud for faggrupper som arbeider med risikokommunikasjon.
- KHiB og Kunstmuseene i Bergen har jevnlig samarbeid og har etablert en intensjonsavtale hvor målet er å samarbeide om en ny serie av Sensuous Knowledge konferanser, samt andre seminarer og symposier hvor kunstnerisk utviklings arbeid og forskning er i forkant for begge institusjoner.
- På administrativ side har KHiB hatt avtale med NHH om bistand på anskaffelsesområdet. Avtalen innebar at KHiB kunne benytte kompetanse ved behov, og dermed redusere belastning og behov for kompetanseheving innenfor egen administrasjon. NHH har hatt vakanse i denne stillingen i deler av 2011, men ny innkjøprådgiver er nå tilsatt. Videre samarbeid må vurderes i forhold til SAK-innkjøpsprosjekt i Bergen.

- SAK-innkjøpsprosjekt. KHiB er, sammen med de øvrige utdanningsinstitusjonene i Bergen (UiB, HiB, NHH og KHiB), en del av et SAK-innkjøps samarbeid. Prosjektet er gitt SAK-midler fra KD f.o.m. 2011, men er først startet opp i februar 2012. KHiB har forventninger til at samarbeidet mellom utdanningsinstitusjonene i Bergen, og med UiB som kompetansesenter, kan gi positive effekter på anskaffelsesområdet for alle institusjoner.
- Videre ser vi på muligheter til å knytte til oss økt kompetanse på Felles studentsystem, der KHiB ønsker å utvide bruken av systemet.
- For øvrig er de faglige samarbeidskonstellasjonene prosjekterelatert og i mange tilfelle mer internasjonalt enn nasjonalt orientert.

1.4. Samlokaliseringen

Arbeidet rundt nybygg og samlokalisering har også i 2011 vært viktig for Kunst- og designhøgskolen. Optimaliseringsfasen som ble gjennomført våren 2010, ut fra samme konsept som tidligere, resulterte i et omforent forslag som styret mener er svært viktig å få realisert.

Dagens situasjon med mange og spredte lokaler gir lite rom for effektiv drift, gode sosiale møteplasser for studenter og ansatte, fleksibel drift og videre utvikling av faglig arbeid på tvers av fagområdene.

I 2011 har skisseprosjekt blitt utarbeidet og godkjent av Kunnskapsdepartementet. Forprosjekt er levert fra Kunst- og designhøgskolen og Snøhetta til Statsbygg og etter usikkerhetsanalyse levert til Kunnskapsdepartementet. Den tidsplanen som nå er lagt innebærer at et nybygg vil stå klar for innflytting i sommeren 2016. Dette kan gi noen utfordringer i forbindelse med at avtalene for dagens leide lokaler begynner å utløpe.

Dagens leieavtaler utløper i henholdsvis 2015 og 2016, som er i samme tidsperiode som et nybygg skal stå ferdig i henhold til Statsbyggs foreløpige tidsplan. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriftsplanen for nybygg, vil det måtte forhandles om forlengelse av leieavtalene noe som både vil skape usikkerhet i forhold til muligheten for forlengelse av samtlige avtaler og ikke minst i forhold til kostnader ved inngåelse av nye avtaler.

Forprosjektet var meget tidsmessig stramt og krevde stor grad av effektivitet og samarbeid både internt på KHiB, men også i forhold til Statsbygg og Snøhetta. Resultatet så langt innebærer et konsept som KHiBs styre mener vil være et godt grunnlag for den fremtidige faglige aktiviteten som skal skje her. Dette konseptet viser etter styrets mening at det har vært et godt samarbeid mellom de ulike partene i også i den fasen som var i 2011.

1.5. Investeringsbehov og infrastruktur

I budsjettforslaget for 2012 rettet KHiB en sterk oppfordring til departementet om å utbedre de betydelige skjevhetene i økonomiske rammebetingelsene som er i ferd med å oppstå for de to nasjonale kunst- og designhøgskolene. Ettersom budsjettbevilgning for 2012 ikke avstedkom budsjettøkning i så måte er oppfordringen videreført i budsjettforslag for 2013. Det er behov for å tilføre KHiB en betydelig økning i midler til utstyrsoppgradering – frem mot nytt bygg.

Selv om KHiB har forventninger til infrastrukturopgraderinger i forbindelse med samlokalisering i nytt bygg, så vil dette ta 4-5 år i fremdrift i byggesaken. KHiB trenger en snarlig oppgradering og modernisering av deler av utstyrsparke for å unngå at forskjellene i konkurransefortrinn forsterkes de neste årene. Det må antas at en del utstyr med lang levetid også vil kunne benyttes i et nybygg. Det vises for øvrig til tidligere oversendt budsjettforslag for 2013 (og 2012).

2. Resultatrapportering 2011

Kunst- og designhøgskolen har i forhold til rapportering pr 15.02.12 til Database for høyere utdanning (dbh) registrert "har ikke data" på følgende rapporter:

Andre	Mottatte forretningsideer
Studentdata	Avlagte doktorgrader
Studentdata	Uteksaminerte allmennlærere valgfag
Studentdata	Videreutdanning for lærere i barnehage og skole
Studentdata	Videreutdanning for lærere i grunnskolen
Studentdata	Fullføring på utvalgte utdanninger
Studentdata	Personer i doktorgradsprogrammer
Økonomidata	EU-finansierte prosjekter
Dokument	Skikkethetsvurdering
Dokument	Kurs og undervisning i entreprenørskap
Personaldata	Internasjonal mobilitet

2.1. Sektormål 1: Utdanning

Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

2.1.1. Virksomhetsmål 1.1: Studietilbudet

Universiteter og høyskoler skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

KHiBs resultatmål:

Studietilbudet i ulike kunst- og designfag skal sikres ut fra nasjonale behov. KHiB skal ha studietilbud på bachelor- og masternivå innenfor følgende avdelinger/fagområder:

Avd. for design: Møbel- og romdesign/interiørarkitektur og visuell kommunikasjon, PPU for kunst og design;

Avd. kunstakademiet: Billedkunst som maleri, video, performance, 3D-arbeid og lyd;

Avd. for spesialisert kunst: Fotografi, grafikk, keramikk og tekstil, samt kuratorpraksis.

Utredning av ny avdelingsstruktur basert på to avdelinger (design og kunst) skal ferdigstilles i løpet av 2011.

Undervisningen skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.

Internasjonal rekruttering til faglige stillinger skal videreføres.

Undervisningsomfang skal tilpasses ressurser og studenttall.

Studier innen nye medier på fagområde visuell kommunikasjon skal følges opp, i langsiktig samarbeid med de andre avdelingene. Utvidelse på masternivå skal vurderes. Dette forutsetter økt tildeling, jfr. KHiBs budsjettforslag for 2012.

Kapasitet for nye studieplasser skal utredes. Styret har avsatt midler til utredning i budsjett 2011.

Etter- og videreutdanningstilbudet skal styrkes. (Ny koordinator starter våren 2011)
Mulig samarbeid om utdanning med relevante partnere skal følges opp.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Antall kvalifiserte førstevalgsøkere per studieplass	7,0	7,4	7,5	7,7	7,0
KHiBs styringsparametre:					
Antall EVU-kurs	17	10	7	5	15
Antall uteksaminerte kandidater ved institusjonen	93	110	124	118	110

Vurdering og måloppnåelse:

Tabellen viser at de kvantitative resultatmålene for 2011 er oppnådd for antall kandidater og for antall søkere, mens det for antall etter- og videreutdanningskurs (EVU) ikke er oppnådd. Det laver antallet EVU-kurs har sammenheng med at kunst- og designhøgskolen i 2010 faset ut en midlertidig deltidsstilling som EVU-koordinator. Rekrutteringen av ny koordinator ble slutført i 2011, ny koordinator startet i juni. Kunst- og designhøgskolen har deretter startet en gjennomgang av tidligere og nåværende EVU-portefølje. Innspillene fra dette arbeidet tas med videre i det påbegynte arbeidet med å utvikle en ny strategi for kunst- og designhøgskolens EVU.

Kunst- og designhøgskolens bachelor- og masterprogram i kunst og design har vært grundig evaluert i 2011. To arbeidsgrupper ledet av dekanene har hatt ansvar for å revidere studieplanene i henhold til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning. Studenter og faglig ansatte har i fellesskap nærlest og analysert studieprogrammene som læringsprosesser. Det er fastsatt overordnede læringsmål som beskriver hva kandidatene skal kunne etter endt utdanning, og semestervise læringsmål som beskriver faglig progresjon og utvikling gjennom utdanningene. Studieplaner og læringsmål reflekterer hvordan utdanningene er basert på kunstnerisk utviklingsarbeid. De nye studieplanene er også konsistente i forhold til hvordan kvalifikasjonsrammeverket er implementert i Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, som representerer tredje syklus for kunst- og designhøgskolens utdanninger.

Gjennomgangen av studieprogram og –planer har vært bredt forankret i fagavdelingene. Åpne arbeidsprosesser har bidratt til meningsutveksling og læring, lokalt i fagmiljøene og på tvers av fagmiljø og avdelinger. Arbeidet har skjedd parallelt med organisasjonsutviklingsprosessen som i november resulterte i styrevedtak om å slå sammen KHiBs to kunstavdelinger til én. Mens de to kunstavdelingene har tilbudt et felles masterprogram i kunst siden 2004, har de hatt separate bachelorprogram. Disse vil fra høsten 2012 bli integrert i et nytt, felles bachelorprogram som fremmer en kompleks forståelse av egen samtidskunstpraksis. Reviderte studieplaner for bachelor- og masterprogrammene ble vedtatt av høgskolestyret i oktober, og trer i kraft fra starten av studieåret 2012 – 2013.

Skapende kuratorpraksis er et videreutdanningsprogram på masternivå. Utdanningen tilbys på deltid over to år, nye studenter tas opp annethvert år. Det fjerde kullet (10 studenter) ble tatt opp høsten 2010, og vil fullføre sin utdanning våren 2012. Studietilbudet retter seg mot kunstnere og personer med bakgrunn fra kunsthistorie, medievitenskap, teatervitenskap m.m., samt ansatte ved kunstinstitusjoner.

Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) for kunstnere og designere er en ettårig fulltidsutdanning som i 2011 er konsolidert og styrket, blant annet gjennom tilsetting av høgskolelektor i fagdidaktikk (50% stilling). Fagmiljøet har i 2011 lagt særlig vekt på å videreutvikle et bredt tilbud av praksisplasser, samt å sikre best mulig tematisk integrasjon av pedagogikk og fagdidaktikk. Det fjerde kullet studenter PPU startet opp høsten 2011. KHiB følger søkertallene nøye med tanke på om det kan bli aktuelt å tilby både heltids- og deltidsstudium.

Bachelorprogrammet i design er i løpet av de siste årene utvidet med nye studieplasser som representerer en satsting på nye medier. Innen visuell kommunikasjon er det utviklet og prøvd ut en rekke nye kurs, blant annet i utvikling av interaktive applikasjoner for iPad og interaktiv informasjonsgrafikk. Gjennom kurs i Motion Graphics vektlegges digital animasjon og historiefortelling på skjerm. Lyd og lyssetting er dekket i større grad, også som del av en bred innføring i relevant programvare. Utvidete kull, fra 12 til 24 studenter, har gitt både pedagogiske, logistiske og ikke minst arealmessige utfordringer. Satsingen på nye medier skjer også i samarbeid med kunstavdelingene.

Både innenfor visuell kommunikasjon og innen flere andre kompetanseområder er kunst- og designhøgskolens utdanninger styrket gjennom tilsetninger i sentrale stillinger med førstekompetanse. Spesielt gledelig er det at en av KHiBs tidligere stipendiater har tiltrådt som førsteamanuensis i grafisk design.

2.1.2. Virksomhetsmål 1.2: Kvalitet i utdanningen

Universiteter og høyskoler skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

KHiBs resultatmål:

Nye studieplaner tilpasset kvalifikasjonsrammeverket skal ferdigstilles i løpet av 2011.

Utviklingen i læringsmiljøet skal følges i henhold til målformuleringer i kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP).

KUP skal revideres i sammenheng med arbeid med nye studieplaner.

Høy gjennomføringsprosent skal opprettholdes.

Det skal fokuseres på ansvar for egen læring, krav til faglig progresjon og forpliktende deltakelse i studiemiljøet for studenter på alle trinn.

Fellesfaglige undervisningstiltak skal fortsatt stimuleres. Budsjettramme for fellesfaglige tiltak er økt.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Antall nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekvivalent per år	55,8	57,2	57,4	56,5	55
Antall studenter per undervisnings- forsknings- og formidlingsstilling	8,8 (297/33,9)	8,8 (314/36)	8,8 (310/33)	8,6 (319/37)	9,0
Gjennomføring iht. avtalte studieplaner			97,9 %	99,2	99 %
KHiBs styringsparametre:					
Gjennomføringsprosent BA	98,57	97,54	97,9 %	99,2	90 %
Faktor: Regnskap/budsjett for tverrfaglige prosjekter (1000 kr) ²	482/550	439/300	300/300	296/400	400/400

Vurdering og måloppnåelse:**Gjennomføring**

Tall for studenter per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling tar utgangspunkt i de faglig ansatte som faktisk har undervisning. Dette er følgende kategorier: Høgskolelektorer, førsteamanuenser og professorer.

Resultatmålene for gjennomføring viser en fortsatt høy måloppnåelse, særlig gjelder dette resultatet for gjennomføring av bachelorstudier, her er gjennomføringsprosenten 99,2 %. Det har hovedsakelig sin grunn i svært lav strykprosent. Men her er også noen studenter som har fått semestervurdering for høsten 2010 gjennomført våren 2011 pga utveksling, dette medfører at disse har produsert 60 studiepoeng våren 2011 og 90 totalt for 2011.

Det er rimelig at KHiB har høy gjennomføringsprosent ut fra at man har høye søkertall, særskilt motiverte studenter og tett oppfølging under studiet. Gjennom samtaler med fagstab i forbindelse med KUP (KvalitetsUtviklingsProgrammet) er KHiB trygge på at kriterier for bedømmelse til semester og eksamen anvendes rett. Krav til progresjon og forpliktende deltakelse tematiseres i stabsmøter, styringsdialogmøter og LMU.

² Resultatmål viser regnskap totalt i forhold til årets budsjetttramme til formålet.

Læringsmiljø og kvalitetssikringssystem

Kvaliteten i KHiBs utdanninger følges opp gjennom Kvalitetsutviklingprogrammet (KUP), der regelmessige undersøkelser og dialog med studenter og stab er satt i system. Semestervise styringsdialogmøter mellom ledelse og avdelinger er et viktig ledd i KUP. Også læringsmiljøutvalget (LMU) er et viktig forum som legger stor vekt på det fysiske arbeidsmiljøet. I et læringsmiljø hvor verksteder og laboratorier er sentrale læringsarenaer, har det stor betydning at LMU ivaretar dette ansvaret. I 2011 har vi arbeidet med mandat og funksjon for LMU med sikte på et mer velfungerende utvalg.

Uegnede lokaler og ikke minst manglende investeringsmidler utgjør en kontinuerlig utfordring i forhold til å opprettholde et godt læringsmiljø. Mangel på investeringsmidler til oppdatering av teknisk utstyr, i et volum som monner, er en tilbakevendende problemstilling. Presset på verksteder og utstyr er stort, og KHiBs verksmesterne gjør en stor innsats for læringsmiljøet. Tilskudd til tverrfaglige prosjekter deles ut etter søknad to ganger i året og prosjektene utgjør en vital del av KHiBs undervisningstilbud. For 2011 ble det regnskapsført nær kr 300' til tverrfaglige prosjekter. Det var budsjettert med kr 400'.

Studentene vurderer KHiBs tverrfaglige læringsmiljø som attraktivt og relevant. For en liten institusjon spredd over flere bygg tre steder i Bergen sentrum, er tverrfaglige møteplasser viktige også for å sikre robuste og vidsynte fagmiljø. To ganger i året, ved semesterstart om høsten og våren, samles samtlige studenter og ansatte til et fellesfaglig seminar hvor aktuelle prosjekter fra ulike fagmiljø blir presentert.

Implementering av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk

Læring har vært nøkkelordet for arbeidsgruppene som har jobbet med å revidere studieplanene for KHiBs bachelor- og masterprogram i 2011. Felles for samtlige studieplaner er et grunnleggende perspektivskift. Snarere enn å beskrive KHiBs utdanninger med fokus primært på undervisning og undervisningens innhold, setter de studenten og hennes læring i sentrum. Arbeidet har også betydd en mulighet til å beskrive og synliggjøre hvordan læring foregår i dagens kunst- og designutdanninger ved KHiB.

Selv om to arbeidsgrupper har vært i sving, og det har vært jobbet separat med kunstutdanningene og designutdanningene, har arbeidet vært koordinert i en enhetlig prosess. Den har også omfattet avdelingsvise og større, felles møter, seminarer og workshops. Som opptakt til arbeidet ble det arrangert et felles heldagsseminar for alle ansatte i januar. Prorektor ved Norges Musikkhøgskole var hovedinnleder, og to relativt nyutdannede kandidater gav kvalifiserte innspill ved å dele kritiske refleksjoner om sine læringserfaringer fra KHiB.

2.1.3. Virksomhetsmål 1.3: Internasjonalt utdannings samarbeid

Universiteter og høyskoler skal ha et utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde en stor andel av sine studenter på utveksling og et høyt tall på innreisende utvekslingsstudenter.

Avdelingene og faglig ledelse skal videreføre aktiv deltakelse i større nettverk som Nordplus (KUNO og Cirrus), Erasmus, Cumulus og ELIA³. KHiB skal ivareta sekretariatsfunksjonen for KUNO i perioden 2006–2011.

Avdelingene skal delta i internasjonale nettverk/fora og samarbeide med andre internasjonale utdanningsinstitusjoner i henhold til planlagte tiltak i avdelingenes virksomhetsplaner. Avdelingene skal videreføre bruk av internasjonale gjestelærere til kurs og prosjekter.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	56	57	59	38	50
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud	12	12	12	12	12
Antall studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner (fellesgrader/Joint Degrees)	0	0	0	0	0
KHiBs styringsparametre:					
Faktor: Regnskap/budsjett for kompetansmidler til faglige ansatte (1000 kr) ⁴	243/350	145/300	252/300	175/300	300/300

³ Nordiske og europeiske nettverk for faglig samarbeid mellom institusjoner for høyere kunst- og designutdanning.

⁴ Resultatmål viser regnskap totalt i forhold til årets budsjetttramme til formålet.

Vurdering og måloppnåelse:

Utveksling og internasjonalt læringsmiljø

Kunst- og designhøgskolen er ikke fornøyd med studentutvekslingen for 2011. Fra tall godt over 50 er antallet i 2011 bare 38. Det er fortsatt god balanse i utvekslingen med totalt 22 (2010: 31) studenter inn til institusjonen og 16 (2010: 28) utreisende. Det er litt for tidlig å si om den påfallende svikten i utveksling har noe å gjøre med den finansielle uroen i Europa det siste året.

Erasmus og Nordplus nettverkene står for hovedtyngden av utvekslingen. Vi har flere innreisende enn utreisende studenter, noe som vi ser som et tegn på at vi har et godt omdømme som trekker studenter til tross for at vi er et høgstland i Europa. Kunst- og designhøgskolen er svært aktiv i å anbefale utveksling for studentene, og gjennom en rekke prosjekter og avtaler stimuleres muligheten for samhandling på tvers av landegrensener og kulturer.

I masterprogrammene ved kunst- og designhøgskolen tilbys undervisning både på norsk og engelsk, og vi rekrutterer internasjonalt. Vi organiserer norskkurs for internasjonale studenter. Veiledning foregår på det språk som er best tjenlig. Studieplaner og undervisningsplaner oversettes til engelsk.

Kunst- og designhøgskolen utlyser alle større faglige stillinger internasjonalt og investerer relativt store ressurser for å tiltrekke seg de beste fagkompetanser. Også gjestelærere hentes internasjonalt.

Arbeidet med internasjonalisering

Ut fra faglig profil er det en selvfølge at KHiB er en internasjonalt orientert institusjon. Ulike målformuleringer hvert år har underbygget dette generelle målet.

Flere konkrete samarbeid har tilknytning til både kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning og undervisning, og flere av prosjektene drives på tvers av avdelinger ved KHiB. Kunst- og designhøgskolens internasjonalt orienterte stab åpner for et svært vidt nettverk innen kunst- og designutdanninger, inkludert forskningsmiljøer, og gir studenter og stab arbeids- og visningsmuligheter i mange land. Her følger en oversikt (ikke utfyllende) over de viktigste samarbeidsforholdene i 2011:

- KnowHowII, Leonardo da Vinci- finansiert prosjekt, foregår i samarbeid mellom universitet, næringsliv og kunstutdanninger på Island, i Danmark, England og Kunst- og designhøgskolen i Bergen. Prosjektet skal utvikle utdanningskonsept innen voksenopplæring basert på metoder innen ikke-verbal læring – eller taktil læring. Prosjektet er faglig interessant særlig for fagområdet tekstil, og metodisk og pedagogisk interessant i forhold til kvalifikasjonsrammeverket for hele KHiB.
- PURE ART er et 2-årig forpliktende samarbeid for stab og studenter, mellom KHiBs fagområde grafikk og Avd. design og Kunstakademiet i Warszawa. Pure Art er finansiert med EØSmidler.

- NE©XT – New European Creative Talent. Et EU-finansiert samarbeidsprosjekt med Estonian Academy of Music and Theatre, European League of Institutes for the Arts, Porto Politecnico, School of Music and Performing Arts.
- Fagområde grafikk har inngått et bilateralt samarbeid med University of West England, Bristol, om utveksling av stab og studenter.
- Fagområde fotografi har etablert et samarbeidsprosjekt for studenter, med Nottingham Trent University, basert på kunstnerisk utviklingsarbeid/artistic research.
- Fagområde tekstil skal bidra til å fremme en EU-søknad slik at ETT (European Textile Trainee) kan fortsette.
- Aktørene i forskningsprosjektet K-verdi deltar i en rekke internasjonale nettverk, blant annet i European Think-Tank on Ceramics.
- KHiB deltar i Nordic Sound Art, et nordisk samarbeid på MA-nivå i regi av KUNO.
- Avd. for design deltar med arbeider i den årlige møbelmessen i Stockholm og i andre internasjonale designfora.

Nettverk: Nordplus (KUNO og Cirrus), Erasmus, Cumulus og ELIA⁵.

Kunst- og designhøgskolen er aktiv i KUNO nettverket og dekan for Avd. kunstakademiet sitter i styret. Studentene deltar i KUNO ekspressmobilitet, dette er deltakelse på kortere workshops normalt av en ukes varighet. Kunst- og designhøgskolen har også inngått avtalen om ansattmobilitet, som innebærer at lærere og andre kan utveksles uten at det stilles krav om undervisning på mottaksstedet. Kunst- og designhøgskolen var sekretariat for KUNO-nettverket fram til 2011.

Kunst- og designhøgskolen deltar også aktivt på konferanser i regi av Cirrus, Cumulus og ELIA. Særlig designavdelingen har gjennom året bygget internasjonale relasjoner gjennom Cirrus og Cumulus nettverkene. Rektor er medlem i Executive Board i ELIA.

Faglig ledelse har gjennom årene deltatt i ulikt internasjonalt arbeid for akkreditering/kvalitetssikring av fagtilbud og institusjoner.

Kompetansemidler

KHiB har avsatt kr 300' til faglig kompetanseheving hvorav alle er tildelt til konkrete prosjekter. Regnskapet viser kr 175' pr 31.12.11.

---

⁵ Nordiske og europeiske nettverk for faglig samarbeid mellom institusjoner for høyere kunst- og designutdanning.

2.2. Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Universiteter og høyskoler skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

2.2.1. Virksomhetsmål 2.1: Forskerutdanning

Universiteter og høyskoler skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

KHiBs resultatmål:

Kunst- og designhøgskolen skal som operatør av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid være aktiv pådriver for høy kvalitet i Stipendiatprogrammet.

Stipendiater skal rekrutteres ut fra strategiske mål og fokusområder.

Stipendiater skal få god faglig oppfølging og aktivt integreres i avdelingens og det øvrige fagmiljøet ved institusjonen.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Antall ferdige stipendiater, per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling				0,05 (2/37)	0,09 (3/34,8)
Andel ferdige stipendiater av opptatte personer på stipendprogram fem år tidligere	1 av 2	0 av 0	0 av 0	1 av 3	1 av 3
KHiBs styringsparametre:					
Antall stipendiater tatt opp i programmet	3	1	2	0	2
Antall uteksaminerte stipendiatkandidater	0	0	0	2	3

Vurdering og måloppnåelse:

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, som nå omfatter både stipendiatprogrammet og prosjektprogrammet, har avgjørende betydning for utviklingen av de norske kunstutdanningene. KHiB bidrar aktivt til programmets utvikling, både som deltaker og som operatør. Faglig ledelse samarbeider tett med den av representantene i programstyret som er tilknyttet KHiB, og prioriterer deltakelse på samlingene som arrangeres for stipendiater og veiledere to ganger i året.

For KHiB har 2011 markert en milepæl for institusjonens deltakelse i stipendiatprogrammet. To stipendiater har disputert, én innen kunst og én innen design, mens tre stipendiater har presentert sine kunstneriske resultater. De sistnevnte har alle fått positive interimrapporter fra sine respektive bedømmelseskomiteer, og forventes å disputere i vårsemesteret 2012. Samlet representerer disputasene og utstillingene til disse fem stipendiatene en tydelig progresjon og en markering av stipendiatenes bidrag til KHiBs KU- og utdanningsmiljø.

Disputaser i 2011:

- Caroline Slotte: *Second Hand Stories - det 'funna' objektet i dagens materialbaserade konst*. Stipendiat under stipendiatprogrammet og tilknyttet forskningsprosjektet K-verdi, som undersøker de store endringene i keramisk kunstpraksis de siste 20 årene.
- Linda Lien: *Identitetsdesign for geografisk avgrensa område*
Første designer som har disputert i Stipendiatprogrammet. Fra høsten 2011 førsteamanuensis i grafisk design ved KHiB.

Fem av arbeidene som inngår i Kjell Rylanders kunstneriske resultat, ble innkjøpt av Fondet til innkjøp av norsk samtidskunsthåndverk på vegne av Nasjonalmuseet. Rylander er en av stipendiatene som vil disputere i løpet av våren 2012.

Rekruttering

Avdelingens rekrutteringsarbeid er blitt langt mer strategisk målrettet, og den interne søknadsprosessen har nå god presisjon. Interessante potensielle søkere blir oppmuntret ut fra strategiske intensjoner og stipendiatprosjekter tenkes systematisk inn som sentrale deler av fagmiljøer/clustere. Krav om at stipendiaten skal være tilstede i miljøet på samme måte som andre faglige ansatte, er ufravikelig.

KHiB fremmet 2 søkere til stipendiatprogrammet i 2011, 1 innen kunst og 1 innen design. 1 av dem ble innkalt til intervju, men nådde dessverre ikke opp i konkurransen. KHiB har derfor ikke tatt opp nye stipendiater i 2011.

Opptak	Status
2003	2 nye stipendiater. 1 fullførte i 2007. 1 har hatt omfattende sykemeldinger/ fødselspermisjoner. Tid for sluttbedømmelse er ikke fastsatt.
2004 2005	Kunst- og designhøgskolen fikk ikke nye stipendiater, og har derfor ingen produksjon knyttet til disse årskullene.
2006	3 nye stipendiater. 2 meldte seg opp til sluttbedømmelse i henhold til ordinær fremdriftsplan i 2009. 1 av disse fikk ikke godkjent helheten av kunstnerisk resultat og refleksjonsarbeid, og 1 ble oppfordret av komiteen til å levere mer utfyllende refleksjon. Dessverre valgte begge disse to ikke å imøtekomme de anbefalinger som komiteene anførte i sine interimrapporter. Det er ikke avklart hvorvidt disse vil melde seg opp igjen. 1 fullførte i 2011.
2007	2 nye stipendiater (1 finansiert fra programmet, 1 finansiert fra KHiB). 1 fullførte i 2011. 1 leverte kunstnerisk resultat i 2011. Forventet sluttbedømmelse 2012.
2008	3 nye stipendiater (2 finansiert fra programmet, 1 finansiert fra NFR). 2 leverte kunstnerisk resultat i 2011. Forventet sluttbedømmelse 2012. 1 er betydelig forsinket pga sykdom.
2009	1 ny stipendiat, i rute
2010	2 nye stipendiater 1 i rute 1 forsinket pga sykdom
2011	Ingen nye stipendiater

Oppfølging og gjennomføring

Kunst- og designhøgskolen følger utviklingen for sine stipendiater nøye, i første rekke gjennom dekanens kontakt med stipendiat og veileder. Ansvarlig dekan vurderer, sammen med veiledere, fortløpende behovet for spesielle tiltak for å sikre fremdriften for den enkelte stipendiat. Dette har ført til ekstra innsats overfor flere av våre stipendiater.

I henhold til kunst- og designhøgskolens kvalitetsutviklingsprogram avholdes det et årlig formalisert møte med stipendiater, veiledere og institusjonsledere, hvor spørsmål om kvalitet og gjennomføring tas opp.

Bedømmelse

Mulige tiltak for bedre gjennomføringsgrad ligger både i rekruttering og oppfølging. Det er sannsynlig at motivasjon for slutføring vil stige dersom gjennomføringen gir doktorgrad. Det legges mye arbeid i å sette sammen gode bedømmelseskomiteer og å introdusere disse til oppgaven. Sterk internasjonal forankring er viktig, selv om det også byr på utfordringer å få bedømmere til å sette seg inn i det norske rammeverket.

Veiledere

Praksis ved KHiB, i henhold til i stipendiatprogrammets retningslinjer, er at sammensetning av to veiledere skal sikre tilknytning til egen institusjon og sikre en internasjonal dimensjon. KHiB inviterer veilederne til samtale omkring veilederutfordringer en gang i semesteret og har her etablert en god kultur for åpen dialog. Fra høsten 2010 samarbeider Griegakademiet/UiB og KHiB om å følge opp veiledere og videreutvikle veilederrollen.

2.2.2. Virksomhetsmål 2.5: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Kunsthøgskolene har ansvar for utvikling av praktisk rettet forskning og utviklingsarbeid på sine fagområder, og skal arbeide med kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning, kompetanse-utvikling og nyskapende virksomhet innenfor aktuelle kunst- og designfag. Kunsthøgskolene skal innrette sin forskningsinnsats slik at forskerutdanningen holder høy internasjonal kvalitet, og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid.

KHiBs resultatmål:

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved KHiB skal holde høy internasjonal kvalitet.

Slutføringen av NFR-prosjektet *Kunstnarleg verdiskaping (K-verdi)* skal følges opp.

Former for videreføring av *Sensuous Knowledge* skal vurderes.

KHiB skal få tildelt eksterne prosjektmidler etter søknad til Prosjektprogrammet i 2011.

KHiB skal bidra internasjonalt i utviklingen av begrepet *artistic research*.

Det skal utvikles flere prosjekter med internasjonale forpliktete partnere.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KHiBs styringsparametre:					
Forskningsrådets tildelinger per undervisnings, forsknings og formidlingsstilling	14,1'	73,4' (3251'/44)	45' (1802'/40)	58' (2565'/44)	40'
Faktor: Regnskap/budsjett KU-prosjekter (1000 kr) ⁶	451/500	513/270	629/200	832/400	> 500/400
Innsendte søknader fra KHiB til Prosjektprogrammet				2	2

⁶ Resultatmål viser regnskap totalt i forhold til årets budsjetttramme til formålet. Kr 611' av kr 832' i regnskapet vedrører FoU-finansiert stipendiat.

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB har gjennom mange år arbeidet med å styrke og samle staben omkring kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning slik at individuell innsats og felles miljø trekker sammen. I 2011 har det vært jobbet aktivt langs flere akser:

- Til grunn for beslutningen om å integrere de to kunstavdelingene ligger et omfattende utredningsarbeid som i høy grad har omhandlet organisering av kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) og belyst ulike modeller for å sikre KU-basert utdanning i en tverrfaglig kontekst. Det er forventet at den nye Avdeling for kunst vil bidra til å styrke KU-miljøet ved å samle fagstab i større KU- og undervisningsgrupper. Samtlige ansatte har deltatt i utviklingsarbeidet. Rektorat, samt faglige ledelse ved de to kunstavdelingene har vært pådrivere og lagt ned et stort arbeid gjennom hele prosessen.
- Ved Avd. for design har kunstavdelingenes omstilling vært fulgt med stor interesse. Både utdanning og KU ved avdelingen er i økende grad basert på en utvidet forståelse av designerens rolle og forhold til samfunnet. Denne utviklingen har ledet til flere tverrfaglige KU-prosjekter, for eksempel innen metodeutvikling og universell utforming. Det er foretatt innledende diskusjon av hvorvidt organisasjonsutviklingen for den nye kunstavdelingen også kan komme til anvendelse ved Avd. for design.
- Dekanene følger opp den enkeltes KU-innsats gjennom arbeidsplaner, medarbeidersamtaler og avdelingsseminarer.
- Ved samtlige avdelinger er det utviklet møteplasser som sikrer at masterstudenter, stipendiater og faglig ansatte møtes for å presentere og diskutere eget og andres kunstneriske utviklingsarbeid. Ett eksempel er kunstavdelingenes ”graduate symposium”, et månedlig forum hvor målsettingen er å skape en felles faglig plattform og styrke den kritiske refleksjonen gjennom kontinuerlig dialog.
- KHiBs faglige ledelse har lagt vekt på intern profilering av mulighetene i det nye prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. KHiB var representert med to søknader i første søknadsrunde. Ved semesterstart høsten 2011 ble det arrangert et heldagsseminar for samtlige ansatte, hvor presentasjon av de aktuelle prosjektene stod sentralt i programmet. Ett av dem, *Pictogram-Me – Visualisering av en vanskelig hverdag*, ble senere tildelt støtte fra prosjektprogrammet (se omtale nedenfor).

Høy kvalitet i kunstneriske utviklingsarbeid og forskning ved kunst- og designhøgskolen

Styrking av strategisk planlegging, rapportering og synlighet, kontinuitet i intern kritisk oppfølging av KU/F-arbeidet, aktiv internasjonal deltakelse og stimulans til større prosjekter har også i 2011 vært kunst- og designhøgskolens viktigste tiltak for kvalitet på området. Relevante prosjekter og resultater skal fatte interesse innen utdanningsinstitusjoner innenlands og utenlands, men vel så mye i de praktiserende fagmiljøene utenfor utdanningen. Denne doble relevansen er ytterst viktig for legitimiteten. Kontakten med eksterne ressurspersoner, aktuelle visningssteder og formidlingskanaler i feltet er viktig å vedlikeholde.

Etter sin første utlysning mottok det nasjonale prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid til sammen ni søknader fra fem institusjoner. Tre prosjekter ble tildelt støtte.

Ett av dem er *Pictogram-Me – Visualisering av en vanskelig hverdag*, som ledes av professor Ashley Booth ved KHiBs Avd. for design. *Pictogram-Me* søker å besvare følgende spørsmål: Hvordan kan en piktogrammatisk undersøkelse av ulike opplevelser og oppfatninger bidra til refleksjon om hva det betyr å være menneske i en vanskelig hverdag? De prosjektansvarlige skriver blant annet: ”Ved å be «vanskeligstilte» vise oss (visualisere) og fortelle oss om livet sitt, ønsker vi å samle inn historier om en vanskelig hverdag som vi vil transformere til en serie piktogrammer. Vi vil eksperimentere med og utforske mulighetene for å bruke symboler og piktogrammer, som normalt er akseptert som enkle og lite fleksible visuelle meldinger, til å uttrykke kompliserte budskap som abstraksjoner og filosofiske betraktninger. Vi ønsker å undersøke klassifisering av verdien i en kulturell, sosial, fysisk eller politisk kontekst.”

Pictogram-Me har en utpreget tverrfaglig karakter, og inkluderer eksterne samarbeidspartnere fra fagfelt som antropologi, interaksjonsdesign og medieproduksjon. Samarbeidspartnerne er norske og britiske. Tildelingen på kr. 500 000 blir fordelt over tre år.

Alle faglig ansatte ved KHiB er involvert i pågående KU- eller forskningsprosjekter. Det oppmuntres til større satsninger, hvor flere i perioder kan frikjøpes til større andeler tid til KU/F. KHiB ser det som svært viktig at Norges forskningsråd fortsatt kan tildele midler til prosjekter som omfatter både KU og forskning, og at det er rom i forskningsrådet for prosjekter i tråd med institusjonenes egne strategier. Individuer og fagmiljø frembringer KU, mens KHiB løpende vurderer virksomheten i et institusjonelt perspektiv ved å se på KU som mer enn summen av individuelle arbeider og resultater.

Under det årlige KU/F-seminaret for alle faglig ansatte blir det lagt vekt på å identifisere felles interesseområder som kan danne grunnlag for å utvikle prosjekter med tanke på ekstern finansiering. Felles interesseområder kan også danne grunnlag for å tematisere og videreutvikle KU-basert undervisning.

KHiB har i 2011 starte arbeidet med å systematisere registrering og dokumentasjon av de ansattes KU-arbeid. I forbindelse med dette arbeidet ble det naturlig å se på hvordan CRiStin har definert rapportering av KU-arbeid. De eksisterende rapporteringskategoriene er lite egnet for KU-arbeid. Sammen med KHiO og prosjektprogrammet har KHiB i 2011 opprettet en arbeidsgruppe som har utarbeidet forslag til katalogisering av KU-arbeid i CRiStin. Forslaget er oversendt til UHRs råd for kunstnerisk utviklingsarbeid for videre behandling.

Fra september 2011 har KHiB for første gang en administrativ KU-rådgiver i 100% stilling. KU-rådgiveren skal være en nøkkelperson mellom institusjonsledelse, dekaner og faglig ansatte. Til rådgivningsfunksjonen ligger ansvar for koordinering av KHiBs samlede ressurser knyttet til KU.

Internasjonalisering i kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved KHiB

Kunst- og designhøgskolens prosjekter har så godt som alltid internasjonale referanser, nettverk og partnere. Dette blir vektlagt ved tildeling av interne midler til KU-prosjekter. Årlig tildeling av interne kompetansemidler for studiereiser, konferanser og forprosjekt er også med på å styrke faglige nettverk og stimulere presentasjoner fra vår stab på internasjonale arenaer. Møtene to ganger i året i kunst- og designhøgskolens Artistic Research Committee, som fordeler interne prosjekt- og publikasjonsmidler, er et viktig ledd for å sikre at KHiBs prosjekter er relevante i forhold til internasjonale diskurser og standarder. Blikket utenfra på søknader fra vår stab har vært meget nyttig. For publikasjonssøknader har man i en årrekke i tillegg praktisert internasjonal fagfellevurdering før avgjørelse om utgivelse. Komiteen ble fornyet i 2009 og har i dag fire medlemmer fra høyere kunst- og designutdanninger i UK, Sverige og Sveits, en professor fra UiB, samt rektor og prorektor fra KHiB.

Stipendiatprogrammet er ramme for viktige diskusjoner om forventninger til kunstneriske resultater og refleksjon for doktorgradsnivået. Her er praksis fra andre land representert ved eksterne veiledere, nettverk og gjester. De tverrfaglige møtestedene i programmet har gitt et løft til KHiBs arbeid, og mange nye kontakter.

KHiB deltar aktivt i internasjonale fora hvor artistic research drøftes, som i ELIA og de andre internasjonale nettverkene, og vår plattform for stipendiatprogrammet har vekket stor interesse. Rektor sitter i styret for PEEK (kunstnerisk forskningsråd i Østerrike), som gir nyttige erfaringer tilbake. KHiB er medlem av Society for Artistic Research (SAR), som er utgiver for JAR, Journal for Artistic Research. JAR er nettbasert, og omfattes med stor interesse med tanke på publiseringsutfordringene for kunstneriske prosjekter. Første nr av JAR utkom i 2011.

Faglig ledelse har i 2011 innledet et samarbeid med Kunstmuseene i Bergen med tanke på å relansere konferansen Sensuous Knowledge, som ble arrangert årlig i perioden 2004 – 2009, fra 2007 med støtte fra Norges forskningsråd. Intensjonen er å opprettholde konferansen som et internasjonalt forum som aktualiserer og belyser KU på en utvidet arena, en faglig møteplass for KU-institusjoner og formidlingsinstitusjoner.

Prosjekter og publikasjoner

Forskningsprosjektet *Kunstnarisk verdiskaping: Eit prosjekt om søppel og readymades, kunst og keramikk* (K-verdi) har i 2011 presentert resultater og markert seg internasjonalt gjennom flere større arrangement. Prosjektet mottok i 2008 3-årig støtte fra Norges forskningsråd, og skjer i samarbeid mellom KHiB og Kunstmuseene i Bergen. Professor Jorunn Veiteberg (KHiB) har vært ansatt som prosjektleder. Medarbeidere har vært professor Søren Kjølrup (KHiB) og førstekonservator Anne Britt Yvisåker fra Kunstmuseene i Bergen.

I tillegg har stipendiatene Caroline Slotte og Kjell Rylander vært knyttet til prosjektet, Kjell Rylander finansiert av prosjektet (se omtale foran). Ved å inkludere både forskere og kunstnere har K-verdi fungert som en distinkt tverrfaglig møteplass som har blitt omfattet med stor interesse.

I 2011 har K-Verdi omfattet utstillingen *Ting Tang Trash. Oppvinning i samtidskeramikken* på Vestlandske kunstindustrimuseum og den tilstøtende, internasjonale konferansen *Making and Unmaking* i oktober 2011. Utstillingen, som ble åpnet av høyere utdannings- og forskningsminister Tora Aasland, representerte kuratorisk dristighet og stor innholdsmessig spennvidde. Både norske og utenlandske kunstnere var representert med arbeider på utstillingen.

Flere sentrale arbeider ble kjøpt inn av de norske kunstindustrimuséene og forblir i landet. Ett av arbeidene ble kjøpt av et britisk museum. Også konferansen ble arrangert i Bergen. Over tre dager var ca. 200 deltakere, både forskere og kunstnere, fra hele verden samlet for å belyse det utvidete keramiske feltet. K-verdi vil også resultere i flere artikler, samt en bok.

Prosjektstøtte fra KHiB tildeles hvert år gjennom Artistic Research Committee, samt innhentede fagfellevurderinger når det gjelder publikasjoner. Professor Søren Kjørup er tilsatt i en 20% stilling der veiledningsoppgaver knyttet til KU inngår.

I 2011 ble fem KU-prosjekter tildelt støtte fra KHiB.

- **La Lucha Sin Fin (Struggle Without End)** - professor Amber Frid-Jimenez. La Lucha Synd Fin er et prosjekt som undersøker designerens rolle i nettverks kulturen og i produksjon av sted. La Lucha Sin Fin adresserer spørsmål knyttet til sosiale medier og produksjon av byrommet. Prosjektet diskuterer teorier om urban utopier, uttrykt gjennom arkitektur, informasjon design, kunst og urbanisme.
- **Inside the black box** - høgskolelektor Morten Kvamme. Gjennom et samarbeid med Havforskningsinstituttet i Bergen deltar Morten Kvamme i instituttets feltarbeid med innsamling av data og empiriske undersøkelser. Grunnlaget i prosjektet er å få tilgang til data og undersøkelser samlet, og bearbeidet av forskerteamet. Prosjektet undersøker i hvilken grad empiriske tester representerer virkeligheten. Prosjektet tematiserer vår forståelse av teknologi og behandling av instrumenter, og utforsker forholdet mellom teknologi og kroppen.
- **Future Textiles Fase 3** - professor Hilde Hauan (prosjekt leder). Avsluttende og oppsummerende fase av tekstilprosjektet "Future Textiles". Fase 3 inkluderer en utstilling av kunstnerisk arbeid i samarbeid med Sogn og Fjordane kunstmuseum og et avsluttende seminar.
- **The Invisible Seminar** - professor Brandon LaBelle. Et kunsterisk utviklingsarbeidsseminar om synlighet ved å markere det usynlige, det kamuflerte, det uvesentlige. Hvordan har visuelle kulturstudier og det Camiel van Winkel kaller "regimet synlighet", bidratt til det moderne? Kan forestillinger om det usynlige brukes til å utdype perspektiver på maktynamikken i blikket?
- **"L'important c'est la rose"** - førsteamanuensis Claudia Reinhardt. Et fotografisk verk som visualiserer temaet melankoli og sorg. Gjennom intervjuer med enker om temaet sorg og fotografi av deres hjem, vil prosjektet gjenskape visuelle elementer i en sorgprosess.

Fem publikasjonsprosjekter ble tildelt utviklingsstøtte, og er planlagt ferdig stilt i 2012:

- **Second Hand Stories – reflections on the project** - Caroline Slotte. Bearbeidelse til publikasjon av Caroline Slottes kritiske refleksjon.

- **FOLLY - Sunniva McAlinden.** Sunniva McAlinden tar utgangspunkt i Gilles Deleuzes bok *The Fold: Leibniz and the Baroque*. Sven-Olov Wallenstein bidrar med tekst i boken "Folding with Folly." Prosjektet gir et diskuterende og kritisk innblikk både i refleksjonen bak Sunniva McAlindens kunstneriske arbeid, og kunstverkenes teoretiske utgangspunktet.
- **Never or Now** - Karen Kipphoff. En serie med essays som reflekterer over ulike aspekter rundt det performative kunstfeltet - fra den regionale og nordisk-historiske kontekst av visuell performativ kunst til spørsmål om kjønn, forfatterskap, autentisitet og teknologi.
- **Violence: Images and imagination** - Johan Sandborg/Duncan Higgins. Et sentralt spørsmål for publikasjonen er hvordan det kan være mulig å (re)integrere bilder gjennom kunst inn i samtaler om Europas historie av vold. Publikasjonen tar utgangspunkt i en utstilling av arbeider av Johan Sandborg og Duncan Higgins i ROM 8 og diskusjonen fra seminaret FS3.

KHiB har i 2011 utgitt følgende fagfelleverderte publikasjoner:

- **El Greco Revisited:** Presenterer resultatene av professor Jon Arne Mogstads KU-prosjekt innen maleri. I tillegg til bilder av maleriene som inngår i prosjektet, inneholder publikasjonen et essay av Mogstad selv og ett av Mikkel Bøgh, kunsthistoriker og rektor ved Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler i København.
- **Ting Tang Trash:** Inneholder artikler av forskerne som er involvert i K-Verdi, samt artikler av internasjonale forskere. Inneholder også bilder fra utstillingen med samme navn, samt omtale av de deltagende kunstnerne og deres arbeider. Utgitt i både norsk og engelsk utgave. Lansert under konferansen *Making and Unmaking*.
- **Allegoriens gjenkomst:** Publikasjonen presenterer høyskolelektor Wenche Qvales forskning omkring Walter Benjamins allegoribegrep. Qvale er kunsthistoriker, og anvender i boken Benjamins allegoribegrep på det sene 1900-tallets kunst.

I 2011 ble det tilført kr 400' i nye budsjettmidler til prosjekter. I tillegg kommer overførte KU/F-midler fra tidligere år, dvs. avsatte midler som ikke har blitt tildelt konkrete prosjekter. Regnskapet for 2011 viser kr 832' - herunder KHiBs egenfinansierte stipendiat med kr 611', mens aktive KU/F prosjekter er regnskapsført med kr 221'.

Faglig ansattes utstillinger, verk, oppdrag mm.

KHiB bidrar med arbeidstid spesifisert i den enkeltes arbeidsplan, differensiert etter kompetansenivå. For disse aktivitetene ligger fagfellevurderinger og avgjørende myndighet om gjennomføring og/eller offentliggjøring utenfor KHiB – i det profesjonelle kunst- og designsamfunnet, eksempelvis oppdragsgiver, produsent, galleri, kurator. De ansattes individuelle arbeidsplaner, medarbeidersamtaler med dekanene og avdelingenes virksomhetsplaner er sentrale virkemidler for planlegging og evaluering.

KHiBs fagstab er aktive og summen av aktivitetene utgjør et konglomerat av utstillinger i inn- og utland, produktutvikling på oppdrag fra eksterne, utsmykkinger, kurator- og juryarbeid, artikler, foredrag og bøker med mer. Virksomhet og resultater spenner fra kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning til formidling, i former hvor disse aspektene ikke kan adskilles. I tillegg til de overnevnte prosjekter som har mottatt midler fra KU-komiteen har faglig ansatte en stor KU-aktivitet som er synlig i deres KU-rapporter ,

<http://student.khib.no/index.php/khib/KU-FoU/FoU-Rapporter>.

En av de førende tankene bak den nye avdelingens organisasjonsutvikling er å styrke fagmiljøet rundt kunstnerisk utviklingsarbeid. Grepet med å opprette KU-grupper er tenkt strategisk som en mulighet til å utvikle større KU-prosjekter på et tverrfaglig nivå. Samtidig er KU-gruppene et steg mot en større grad av KU-basert undervisning.

2.3. Sektormål 3: Formidling og samfunn

Universiteter og høyskoler skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og bidra til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universiteter og høyskoler skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

2.3.1. Virksomhetsmål 3.1: Formidling

Universiteter og høyskoler skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra forskning og utviklingsarbeid.

KHiBs resultatmål:

Strategisk og helhetlig formidling av KU-virksomheten i relevante medier skal utvikles, bl.a. med sikte på å utnytte alle utadrettede prosjekter til profilering av institusjonens virksomhet.

www.khib.no skal formidle vårt kunstneriske utviklingsarbeid og forskning bedre.

Det skal organiseres årlige Masterutstillinger, Bachelorutstilling og Åpen Dag. Gode formidlingstiltak rundt disse skal sikres. Eksterne utstillingssteder skal følges opp.

Rom8 i Vaskerelven skal aktivt formidle kunst- og designhøgskolens virksomhet.

Kunst- og designhøgskolens publikasjonsvirksomhet skal videreføres. Prosedyrene rundt distribusjon/salg av publikasjonene må videreutvikles, gjerne i samarbeid med andre aktører.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KHiBs styringsparametre:					
Faktor: <i>Regnskap/budsjett</i> for publikasjonsprosjekter (1000 kr)	247/400	163/0	28/0	270/0	> 350/0 ⁷

Vurdering og måloppnåelse:**Formidling av kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning**

KHiBs faglig ansatte presenterer hvert år et stort antall utstillinger og verk i ulike offentlige rom både lokalt, nasjonalt og internasjonalt – se omtale under 2.2.2.

I 2011 har ROM8 blitt vitalisert og rustet opp som visningsrom med fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid. ROM8 har en sentral beliggenhet på gateplan i Bergen sentrum, i ett av byggene KHiB leier. Visningsrommet er dedikert til å formidle, diskutere og utvikle KU-prosjekter. Aktiviteten i 2011 omfatter ti utstillinger, tre seminarer og én boklansering med utgangspunkt i ansattes og stipendiaters KU-prosjekter. To av de tre stipendiatene som viste sine kunstneriske resultater i 2011 benyttet Rom8 for å vise sine arbeider, og bidro til å eksponere at visningsrommet fungerer som arena for formidling av ambisiøse prosjekter.

www.khib.no har blitt fornyet i 2011. For å målrette hjemmesiden bedre, og differensiere mellom interne og eksterne brukere, publiseres innhold av interesse primært for studenter og ansatte, via en egen portal, *Innsiden*, som riktignok også tilgjengelig for alle. Gjennom dette grepet retter hovedsiden seg nå i hovedsak mot eksterne målgrupper, ikke minst mot potensielle studenter. Samtidig er kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning løftet frem og profileres tydeligere i et institusjonelt perspektiv. Redaksjonelt legges det også vekt på å synliggjøre sammenhenger mellom KU og utdanning.

⁷ Det budsjetteres ikke med nye midler i 2011 ('0' i nevner). Publiseringsaktivitet opprettholdes ved bruk av avsatte publikasjonsmidler fra tidligere år.

I forbindelse med utviklingen av de nye websidene er det startet opp et arbeid for å synliggjøre fagstabens kompetanseområder og KU-arbeid. Dette arbeidet sammenfaller og ses i sammenheng med arbeidet KHiO, KHiB og prosjektprogrammet i fellesskap har lagt ned i forslag om hvordan CRiStin kan utvides, og understreker behovet for et dokumentasjonsarkiv for KU.

De ansvarlige for forskningsprosjektet K-verdi har lagt stor vekt på formidling i norsk og internasjonal fagpresse. Stipendiat Kjell Rylander har publisert artikkelen §5.2 *Den kritiske refleksjon – en utstilling i Kunst og Kultur*, Norges eneste kunsthistoriske tidsskrift. Professor Jorunn Veiteberg var gjesteredaktør for nr. 4/2011, hvor hun har skrevet en artikkel om Rylanders keramiske undersøkelser. Professor Søren Kjørup er representert med artikkelen *Hvordan tingene taler. Ting som tegn og tekst*. Både utstilling og konferanse har fått positiv omtale i internasjonal fagpresse.

Master- og bachelorutstillinger, Åpen dag

Masterutstillingene ble vist på Vestlandske Kunstindustrimuseum (design) og Bergen Kunsthall (kunst). Både publikum og media viste stor interesse for arbeidene til de nyutdannede kunstnerne og designerne. Begge utstillingene hadde høye besøkstall, og ble fulgt opp med omfattende seminar- og formidlingstiltak. Flere av kandidatene ble hedret for sine masterprosjekter med utmerkelse av ulike slag.

Masterstudenter i kunst får utstillingsplass en gang i semesteret til ”masterweekend” ved Hordaland Kunstsenter, og førsteårsstudentene arrangerer hver vår en felles utstilling som viser deres ”work in progress”.

Bachelorutstillingen 2011 ble arrangert delvis i egne lokaler, delvis i eksterne gallerier og visningsrom. Selv om utstillingen er mer omfattende og mer fragmentert enn masterutstillingene, er også bachelorutstillingen godt besøkt og blir lagt merke til.

KHiBs kuratorstudium, etablert i 2004, er nå i gang med sitt fjerde kull. Studiet bidrar til å profesjonalisere kuratorrollen med klar forankring i kunstnerisk ståsted, og studentenes prosjekter er synlige over hele Norge.

Åpen dag i februar er den ene av de to dagene i året når kunst- og designhøgskolen inviterer publikum inn. Hovedhensikten med arrangementet også i 2011 var å rekruttere nye studenter til bachelorstudiene. Konseptet ble evaluert, og videreutvikles som portfoliodag i 2012.

Publikasjoner

Det ble tildelt støtte til fem publikasjoner i 2011. To publikasjonsprosjekter har vært til fagfellevurdert internasjonalt, fått positiv omtale og er gått videre i prosessen mot utgivelse i 2012. Kriteriene for tildeling er over tid blitt noe strengere, i tråd med sterkere fokus på KU-aspektet, og en orientering mot internasjonale standarder, hvor ”in-house-publikasjoner” uten fagfellevurdering har lav status.

Som følge av avsatte publikasjonsmidler fra tidligere år kunne KHiB samlet disponere kr. 920 i 2011. Regnskapet viser at det er brukt kr 270' på publikasjonsprosjekter i 2011. Det er solgt publikasjoner for kr 16'.

2.3.2. Virksomhetsmål 3.2: Samfunns- og næringsliv

Universiteter og høyskoler skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, innovasjon og verdiskapning.

KHiBs resultatmål:

Det skal samarbeides med lokale og regionale myndigheter og næringsinteresser om nyskaping og karriereutvikling. Dette skal også bidra til å styrke kunst- og designmiljøet i Bergen.

KHiB skal delta på arenaer der studenters og ansattes arbeider kan bidra til samfunns- og næringsutvikling.

KHiB skal skape møtesteder med andre aktører og utvikle utstrakt samarbeid med relevante partnere regionalt og internasjonalt for å sikre faglig bidrag av høy kvalitet til samfunnsutviklingen.

Satsing på etter- og videreutdanningstilbud skal være faglig relevant og generere inntekter.

Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) skal opprettes.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Andelen oppdrags- og bidragsfinansiert aktivitet i forhold til samlede driftsinntekter	1006	1 008	0,016 (1 661' / 101 990) ⁸	0,006 (687' / 106 968)	> 0,01
Antall nyopprettede selskaper					0
Antall mottatte forretningsideer					0

Vurdering og måloppnåelse:**Innovasjon og nyskaping, samfunns- og næringsutvikling**

Innovasjon er et gjennomgående aspekt i kunstneres og designeres virksomhet, og adresseres fortløpende i utdanningen både når det gjelder nyskaping og når det gjelder etableringsmuligheter og profesjonsutøvelse.

⁸ Styringsparameter endret fra "omfang" til "andel" BOA-inntekt f.o.m. 2010.

Innen KHiBs fagområder er det en grunnleggende forutsetning at det å feile kan være befordrende på læring og faglig utvikling. Store deler av studentenes læring er erfaringsbasert, og fagmiljøene utgjør praksisfellesskap der studenter og ansatte jobber sammen. Å være kreativ medfører handling, at idéer uttrykkes gjennom medier – i fysisk, kognitiv eller sanselig forstand. Tenkning i kunst og design bygger på erfaringsbasert kunnskap, og forutsetter kontinuerlig dialog mellom idéer og mediene de kommer til uttrykk i.

I kunnskapsmiljøene ved KHiB skjer innovasjon primært gjennom erfaringsbasert kunnskap, som inkluderer mestring av komplekse arbeids- og utviklingsprosesser, prosesser som spenner fra idèskapning til kritisk vurdering av idèer slik de kommer til konkret uttrykk. Nyere nordisk læringsforskning peker på at kunststudenter, som tar stort ansvar for egen læring, også opparbeider holdninger og kompetanse som setter dem i stand til å mestre usikkerhet og gi seg i kast med nye, ukjente oppgaver.

KHiB har i 2011 opprettet et råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) som er i tråd med kunnskapsmiljøenes egenart. Rådet skal drøfte og bidra til å synliggjøre kunst- og designhøgskolens betydning for arbeids-, nærings- og kulturliv. Å belyse overgangen fra utdanning til arbeidsliv for nyutdannede kunstnere og designere vil være et sentralt drøftingstema for RSA, som starter sitt arbeid våren 2012.

Kunst- og designhøgskolens posisjon i regionen som profesjonell faglig ressurs er markant. KHiB har god kontakt med kommune og fylkeskommune om relevante saker, og blir invitert med i utvikling av planer og prosjekter innen kunst og design, kultur og næring. KHiB har tett prosjekt- og nettverkssamarbeid med de faglig sentrale institusjonene i Bergen, som alle har aktive internasjonale nettverk: BEK (Bergen elektroniske kunstsenter), BIT Teatergarasjen, Hordaland kunstsenter, Kunstmuseene i Bergen, Bergen Kunsthall/Landmark, USF Verftet, Festspillene, Carte Blanche, Design Region Bergen (DRB), Business Region Bergen (BRB), Bergen Media By med mer, samt organisasjoner som Raftostiftelsen og Verdighetssenteret. Samarbeid med lokale og nasjonale industri- og produksjonsmiljøer er også høyt prioritert.

Etter- og videreutdanning

KHiB har i 2011 påbegynt arbeidet med en ny EVU-strategi som skal ferdigstilles i 2012. Parallelt med strategiutviklingen er en rekke konkrete prosjekter med klart faglig-strategisk potensial under utvikling. Felles for prosjektene er at de i 2011 har vært i en tidlig oppstartfase, at de vil bidra til verdifull, erfaringsbasert læring og at de på lengre sikt kan generere inntekter. Prosjektene faller i to kategorier: 1. Utvikling av kurs og utvikling av moduler som kan skreddersys eller tilpasses kurs. 2. Utvikling av samarbeid med eksterne partnere.

De fleste prosjektene hører hjemme ved Avd. for design, og inkluderer blant annet samarbeid med Norges handelshøyskole om strategisk bruk av design, samarbeid med kriminalomsorg og helsevesen om risikokommunikasjon, samt samarbeid med Verdighetssenteret om design i eldreomsorgen. Også kunstavdelingene er representert med flere prosjekter av lignende karakter.

KHiBs nye koordinator for EVU har også administrativt ansvar for utvikling og oppfølging av eksternt finansiert virksomhet (EFV). Det er dermed lagt til rette for bedre kobling mellom EVU og EFV, samtidig som KHiBs administrative arbeid med EVU fra 2011 er bedre integrert med administrative funksjoner knyttet til utdanning og KU.

En fortløpende del av KHiBs utdanningstilbud er åpne forelesninger og seminarer som annonseres på kunst- og designhøgskolens nettsider. Slike tiltak arrangeres også i økende grad i samarbeid med andre, eks. Design Region Bergen, Landmark/Bergen Kunsthall, Kunstmuseene i Bergen etc.

Endring i bidrags- og oppdragsfinansierte inntekter

Kunst- og designhøgskolens bidrags- og oppdragsfinansierte inntekter går ned fra 2010 til 2011, og er samtidig lavere enn ambisjonsnivået som ble satt for 2011.

Det var forventet noe lavere BOA-inntekter i 2011 enn i 2010, både fordi deler av inntektsøkningen i 2010 kunne forklares med at enkelte bidragsinntekter var mottatt tidligere år, men først *opptjent* i 2010, og fordi kunst- og designhøgskolens oppdragsinntekter som sekretariat for KUNO opphørte f.o.m. 2011. *Bergen internasjonale trefestival 2010* viste seg også å ha inntektsførte fordringer som måtte avskrives i 2011.

I 2011 har KHiB eksterne bidragsinntekter gjennom prosjekter som til *Stockholmsprosjektet* - møbelmesse/-utstilling, *KnowHow* – et samarbeidsprosjekt med Reykjavik School of Visual Art og *Pure Art* – et samarbeidsprosjekt med kunstakademiet i Warszawa.

Samlede eksterne inntekter – når definert som alle inntekter utenom bevilgninger fra KD er relativt uendret i forhold til 2010, og har sammenheng med høyere NFR-inntekter i 2011. NFR-prosjektet Kunstnerisk verdiskapning fikk imidlertid siste bevilgning i 2011.

KHiB har et uforløst potensial i forhold til eksterne inntekter, særlig BOA-inntekter, men også NFR-midler og andre. Gjennom styrking av støttefunksjoner i 2011 (rådgiver økonomi, koordinator EVU/EFV og rådgiver kunstnerisk utviklingsarbeid), som skal kunne bidra i planlegging, innhenting og gjennomføring av eksterntfinansierte prosjekter har KHiB ambisjoner om økte BOA-inntekter allerede fra 2012.

Immaterielle rettigheter er et tema som studenter og stab ved kunst- og designhøgskolen har en høy bevissthet omkring. Temaet adresseres i kunst- og designhøgskolens etiske retningslinjer, i studiekontrakten og tas opp i flere sammenhenger i undervisningen. Beskyttelse av egen og andres opphavsrett har i lang tid vært en viktig bestanddel i profesjonsforberedende kurs både på design- og kunstavdelingene. Våre studenter og stab møter opphavsrettslige problemstillinger til immaterielle rettigheter både i den skapende prosessen, og når arbeidene blir utgitt, offentliggjort eller satt i produksjon.

Vår digitale hverdag reiser nye spørsmål knyttet til forståelse og anvendelse av rettigheter. Dette tematiseres både i den ordinære undervisningen og i etter- og videreutdanningskurs.

2.4. Sektormål 4: Forvaltning av ressurser

Universiteter og høyskoler skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser.

2.4.1. Virksomhetsmål 4.1: Rekruttering og kompetanseutvikling

Universiteter og høyskoler skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

KHiBs resultatmål:

Utredning av ny avdelingsstruktur basert på to avdelinger (design og kunst) skal ferdigstilles i løpet av 2011.

En administrativt robust organisasjon skal sikres. Profesjonaliteten skal styrkes.

Det skal fokuseres på rolleavklaring og god arbeidsfordeling og synergieffekter mellom administrativt og faglig personale.

Dekaners arbeidssituasjon skal styrkes. Midler er avsatt i budsjett 2011.

Administrativ forvaltning på flere områder skal styrkes. Midler er avsatt i budsjett 2011.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Driftsutgifter pr avlagt heltidsekvivalent.	310	330 (98 783,6/ 299,5)	343 (101 721/ 296,8)	342 (107 331/ 314)	350
Forholdet mellom antall tilsatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger og antall tilsatte i administrative stillinger		1,50 (47/31)	1,22 (41/34)	1,25 (47/38)	< 1,5
KHiBs styringsparametre:					
Faktiske driftsutgifter (kap 260) pr avlagte 60-studiepoengsenheter ⁹	267	274	290 (86 229/ 296,8)	296 (93 097/ 314)	314

⁹ Med *faktiske* driftskostnader menes Kap. 260 regnskap fratrukket investeringer. For 2011: Driftsutgifter (96 619 – 3 522) = 93 097.

Vurdering og måloppnåelse:

I 2011 har organisering og organisasjonsutvikling vært gjenstand for diskusjon, vurdering, tilpasning og utredning i betydelig grad ved KHiB.

Når det gjelder faglig organisering og avdelingsstruktur, har denne vært gjennom en bred og inkluderende prosess hvor alle berørte har vært involvert i 2011. Prosessen resulterte med styrevedtak i november 2011 om sammenslåing av Avd. kunstakademiet og Avd. for spesialisert i en ny Avd. for kunst. KHiB har store forventninger til at en ny sammenslått kunstavdeling vil bidra til å skape større og mer robuste fagmiljø, rasjonalisere undervisningsvirksomhet og undervisningstilbud gjennom bedre organisering og planlegging, skape forutsetninger for en bedre sammenheng mellom kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning, skape forutsetninger for en bedre vertikal integrasjon og sammenheng mellom BA, MA og stipendiatnivået, styrke en tverrfaglig profil, gjøre utdanningen mer relevant i forhold til kunstscenen og skape rammer for implementering av nye studieplaner.

I utredningsarbeidet i tilknytning til faglig organisering, ligger det anbefaling om å innføre et nytt nivå i KHiBs to avdelinger som, dersom den blir tatt til følge, vil bidra til vesentlig avlastning for våre dekaner. I forhold til faglig ledelse, studieledelse og ikke minst ledelse av menneskelige ressurser vil en slik struktur med nye mellomledere representere et konstruktivt styringsgrep.

Når det gjelder organisering og organisasjonsutvikling innenfor fellesnivået (administrasjonen) er det opprettet en ny enhet; Enhet for kvalitetsutvikling, med egen leder. I den nye enheten er funksjoner knyttet til studiekvalitet og læringsmiljø, administrativ støtte og rådgivning i forhold til kunstnerisk utviklingsarbeid samlet. I tillegg har KHiB styrket innsatsen innenfor EVU/EFV med en ny 100 % ordinær stillingsressurs. KHiB har også styrket fellesnivået med en nyopprettet stilling innenfor lønnsområdet for å øke kapasitet/kompetanse og redusere sårbarhet innenfor denne virksomhetskritiske funksjonen. Organisasjonsutviklingsprosessene vil måtte utvikles videre i 2012, ikke minst i forhold til implementering, og det er satt av strategiske midler til formålet ifm budsjettprosessen for 2012.

KHiB måtte i 2011 ansette ny høgskoledirektør på åremål, ni måneder etter forrige prosess med de ressursmessige utfordringer som følger av rekruttering på dette nivå i tillegg til kontinuitetsmessige utfordringer.

Normalordningen for ansettelser i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger ved KHiB er åremål. Dette er i tråd med Uhl og vedtatt av KHiBs styre. Åremålsordningen er en rekrutteringsform som gir rom for faglig fleksibilitet, både i forhold til vektlegging av strategiske utviklingsområder og i forhold til endringer i studietilbud og studenttilfang. Åremålsordningen innebærer naturlig nok at ansettelsesprosesser er en kontinuerlig og omfattende oppgave. Det er imidlertid enighet om at fordelene med denne ansettelsesformen er større enn eventuelle ulemper, ikke minst som forutsetning og grunnlag for dynamiske fagmiljøer.

KHiB har utviklet omforente rutiner og prosedyrer som sikrer styret et godt beslutningsgrunnlag i ansettelsessaker. Dette er ytterligere videreutviklet ved at KHiB i mai 2011 har oversendt nytt personalreglement til FAD via KD for endelig stadfestelse. Kunst- og designfeltets verdsettingsmekanismer knyttet til kunnskapsgrunnlag, kunstnerisk utviklingsarbeid og kompetanse er av en annen karakter enn forskning i klassisk forstand, og disse særegenhetene ivaretas på en god måte av åremålsordningen.

I 2011 ble det utarbeidet ny instruks for styret i tillegg til at det ble utviklet en elektronisk løsning for distribusjon av styrepapirer.

Ny strategiplan med femårig horisont ble vedtatt av styret i 2011. Dette har vært en prosess som av ulike grunner, ikke minst som følge av manglende kontinuitet i ledelsen, har trukket ut.

Det er rekruttert godt kvalifiserte kandidater i alle utlyste stillinger ved KHiB i 2011. Både nasjonal og internasjonal markedsføring er benyttet. Styret, som er tilsettingsorgan i faglige stillinger, fikk seg forelagt 22 tilsettingssaker i 2011.

2.4.2. Virksomhetsmål 4.2: Arbeidsmiljø og likestilling

Universiteter og høyskoler skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

KHiBs resultatmål:

Ordninger med strategisk kompetanseutvikling for både faglige og administrativt ansatte skal opprettholdes.

Den gode kjønnsfordelingen både blant faglig og administrativt personale skal videreføres.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsker- og formidlingsstillinger	0,54	0,68 (24/36)	0,77 (26/33)	0,70 (26/37)	> 0,50
Andel kvinner totalt	0,49	0,53 (41/78)	0,50 (38/75)	0,53 (45/85)	0,50
Andel kvinner i undervisnings- og forskerstillinger	0,50	0,56 (25/44)	0,52 (21/40)	0,55 (25/44)	0,50
Andel kvinner, per støttestillinger		1,00 (3/3)	1,00 (2/2)	0,46 (1/3)	1,00
KHiBs styringsparametre:					
Andel kvinnelige stipendiater	0,50	0,53	0,54	0,44	0,50
Andel kvinner i teknisk-administrative stillinger	0,54	0,54	0,53	0,50	> 0,50
Sykefravær	3 %	5,2 %	4 %	5,1 %	< 5 %

Vurdering og måloppnåelse:

KHiB legger gjennom en pro-aktiv og inkluderende personalpolitikk stor vekt på å utvikle et arbeidsmiljø hvor både menn og kvinner trives. Et strategisk fokus på likestilling avspeiles ikke minst i kjønns sammensetningen i de ulike stillingskategorier som er vist over.

Kjønnsbalansen i alle stillingskategorier må kunne karakteriseres som svært god, og dette er et faktum som det ligger målrettet arbeid bak. Ved KHiB er likestillingsfokuset reflektert i alle sider ved institusjonens virksomhet, og nedfelt i sentrale reglementer og rutiner.

Likestillingsplanen ved KHiB er revidert i 2011 og er tilgjengelig på nett.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen er meget fornøyd med at den jevne kjønnsfordelingen med mindre variasjoner i alle stillingsgrupper er videreført i 2011. Ved KHiB er det etablert en kultur hvor verdien av en bredt sammensatt gruppe av ansatte – hva gjelder kompetanse, bakgrunn i bred forstand, alder og kjønn – blir verdsatt.

Konkret fordeler kvinneandelen i ulike stillingsgrupper ved KHiB seg slik i 2010: Andelen kvinner totalt er 53 %, andelen kvinner i undervisnings- og forskerstillinger er 55 %, andelen kvinner i rekrutteringsstillinger (stipendiater) er 44 % og andelen kvinner i teknisk administrative stillinger er 50 %.

Gjennomsnittslønn for kvinner i stilling som professor er lønnstrinn 69,8. Tilsvarende for mannlige professorer er lønnstrinn 70,3 (lønnstrinn 70 utgjør kr 579 600). For førsteamanuensene ved KHiB er gjennomsnittslønnen for de kvinnelige lønnstrinn 63,4 (lønnstrinn 63 utgjør kr 509 300), og de mannlige lønnstrinn 62,9 (lønnstrinn 62 utgjør kr 499 500). For høgskolelektorene er gjennomsnittslønn for de kvinnelige lønnstrinn 58,3 (lønnstrinn 58 utgjør kr 464 300). Mannlige høgskolelektorer har en gjennomsnittslønn på i lønnstrinn 58 (lønnstrinn 58 utgjør kr 464 300).

Kunst- og designhøgskolen gir ansatte reelle muligheter for kompetanseutvikling for å bidra til at institusjonen når sine mål uten at dette går på bekostning av den enkeltes integritet. Kompetanseutvikling skjer ut fra kunst- og designhøgskolens strategiske behov, men er også forankret i et personalpolitisk/arbeidsgiverpolitisk perspektiv hvor den enkeltes interesser, forutsetninger og motivasjon tas i betraktning. Medarbeidersamtalen er bærebjelken i å få kartlagt faglige utfordringer og interesser, som for faglige stillinger nedfelles i en årlig individuell arbeidsplan. Kompetanseutvikling ved KHiB spenner over en rekke former og tiltak – alt fra kortvarige kurs til langvarige FoU prosjekt.

I 2011 fikk en kvinnelig ansatt ved KHiB opprykk til professor etter kompetanse.

Sykefravær

Det legemeldte sykefraværet for tilsatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger er for menn på 6,16 prosent, mens det for kvinner ligger på 4,43 prosent. Det egenmeldte fraværet for gruppen er 0,13 prosent for menn og 0,17 prosent for kvinner.

For gruppen administrativt personalet er det legemeldte sykefraværet på 3,82 prosent for menn og 5,15 prosent for kvinner, mens det egenmeldte fraværet er for menn 0,60 prosent og 1,03 prosent for kvinner.

For gruppen drifts- og teknisk personale er det legemeldte sykefraværet på 1,20 prosent for menn og 54,41 prosent for kvinner. Det egenmeldte sykefraværet er for både menn 1,20 prosent og kvinner på 0 prosent. Totalt sykefravær ved KHiB 5,13 %.

Totalt sett er dette et resultat vi er rimelig bra fornøyd med. I en institusjon av KHiBs størrelse gir langtidsfravær store utslag i de totale sykefraværstallene, uten at det nødvendigvis har sammenheng med oppfølgingskvaliteten fra arbeidsgivers side.

Tiltak som kontinuerlig gjennomføres er knyttet til forebygging (tilrettelegging av arbeidsplasser m.v), aktiv opplæring av ledere ihht løpende endringer i regelverk og et nært samarbeid med bedriftshelsetjeneste.

Ved KHiB har ansatte som kunne gå av med pensjon ved oppnådd 67 års alder valgt å fortsette i stilling. I tillegg er det flere tidligere ansatte som arbeider noe som timelønnete på pensjonistvilkår.

2.4.3. Virksomhetsmål 4.3: Økonomi- og ressursforvaltning

Universiteter og høyskoler skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

KHiBs resultatmål:

Årvisse fordeling av budsjettmidler til strategiske tiltak i samsvar med målsettinger i strategisk plan skal videreføres.

Økonomirapporter av høy kvalitet skal jevnlig utarbeides og presenteres overfor alle budsjettnivåer, herunder budsjettansvarlige, ledelse og styret.

Det skal være god kontroll og styring med avsetningene.

Opplæring i økonomiforvaltning for budsjettansvarlige skal gjennomføres.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Likviditetsgrad (omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	1,88	1,84 (31.941'/ 17.354')	1,94 (29.499'/ 15.212')	1,74 (31.887'/ 18.296')	> 1,5
Avregninger (gjennomføringen av budsjettet i regnskapsåret)	kr 4 699'	- kr 908'	Kr 255'	- Kr 668'	< 0 ¹⁰

Vurdering og måloppnåelse:

Kommentarene under er basert på sentrale elementer av økonomiforvaltningen, relatert til måloppnåelse i forhold til KHiBs resultatmål og fokuserte områder.

¹⁰ Måltallet < 0 (mindre enn null) gjelder Kap. 260-midler. Forventning om reduksjon i avsetningene.

Budsjettfordeling og økonomistyring

Ved KHiB bidrar følgende prinsipper/vedtak gjennomført over flere år – også for 2011 - til å sikre forsvarlig budsjettfordeling og god økonomistyring i samsvar med KHiBs strategiske prioriteringer:

- *Virksomhetsplaner.* Avdelingene virksomhetsplaner utarbeides parallelt med budsjettarbeidet. Dette bidrar til å sikre styrets prioritering av tildelt budsjetttramme. Virksomhetsplanenes utforming bygger på høgskolesektorens målstruktur, og skal således vise hvordan avdelingen tar sikte på å oppfylle kunst- og designhøgskolens målsettinger. Konkrete resultatmål/tiltak i avdelingen bidrar til oppnåelse av sektormål og virksomhetsmål i henhold til målstrukturen – alt innenfor disponibel budsjetttramme. Virksomhetsplanene er forutsatt å skulle forankres i prioriteringer i strategisk plan.
- *Premisser* for budsjettfordeling viser styrets fordeling av forventet bevilgningsramme, men også årets prioriterte tiltak for institusjonen og Fellesnivået . Premissene viser også avdelingenes hovedoppgaver og aktivitetskrav i forhold til studentmåltall og kandidater. Premisser for budsjettfordeling er også forutsatt forankret i strategisk plan.
- *Budsjettering.* Budsjetter utarbeides i tett samarbeid mellom økonomienhet og budsjettansvarlige, noe som bidrar til optimalisering av budsjettfordeling og god periodisering av utgifter/inntekter. Dette har også vært tilfellet for 2011.
- *Budsjettansvar.* KHiB har et begrenset antall personer med budsjettfullmakter, og gjennom årlig oppdaterte fullmakter og tildelingsbrev har intensjonen vært å gi klarhet i forhold til ansvar og myndighet for budsjett disponering. Budsjettfullmaktene er presisert og forankret i institusjonen.
- *Økonomirapportering.* Månedlig rapportering av økonomisk status til budsjettansvarlige og fast rapportering til styret bidrar til å sikre kontroll med regnskap og prognoser opp mot disponible budsjetttrammer.

Strategiske midler

En del tiltak på institusjonsnivået/fellesnivået krever at det avsettes øremerkede budsjettmidler for å kunne gjennomføres, og for å sikre dette er midler til en rekke spesielle tiltak samlet på fellesnivået.

Dette er bl.a. midler som skal stimulere til faglig virksomhet, som tverrfaglige prosjekter, publikasjoner, kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, utstillinger, kompetanseutvikling. Budsjettavsetninger til andre strategiske og aktuelle formål er også lagt på fellesnivået. Utover faglige tiltak har KHiB i 2011 prioritert organisasjonsutvikling (arbeid med avdelingsstruktur og styrking av støttefunksjoner), byggesak, nye web-sider og administrative styringsverktøy.

Avsetninger

Kunst- og designhøgskolen har gjennom flere år ført en økonomistyring der ubrukte midler av ordinær bevilgning kan overføres fra en budsjettperiode til den neste. Dette er overføringer som er nødvendig for å dekke inngåtte forpliktelser (og til eventuelle reserver). Kunst- og designhøgskolen disponerer tilgjengelige midler langsiktig. Kvalitet i plan- og budsjettprosessen, budsjett disiplin og jevnlig økonomirapportering/-oppfølging skal bidra til at KHiB har god kontroll med disponible budsjettmidler og god styring med avsetningene. Kunst- og designhøgskolen hadde i 2011 et driftsresultat fra årets virksomhet med - kr 668' som viser et svakt merforbruk i forhold til driftsinntekter. Dette innebærer at avregning av bevilgningsfinansiert virksomhet reduseres tilsvarende i 2011.

Det vises til foreløpig årsregnskap og ledelseskomentarer for nærmere redegjørelse og detaljering av avsetningsnivået pr 31.12.2011.

Oppfølging av gjeldende regelverk for anskaffelser

Både innkjøpsfaget og regelverket for anskaffelser i staten er omfattende. For institusjoner under en viss størrelse er det krevende å dimensjonere riktig mengde ressurser i forhold til en sjelden gang å håndtere komplekse og/eller større anskaffelser.

KHiB har hatt betydelig fokus på anskaffelsesområdet i 2010 og 2011. Det er fortsatt mye som kan forbedres, men KHiB opplever å ha stadig bedre grep på anskaffelser bl.a. gjennom følgende:

- KHiBs *mål og strategier for anskaffelser og reglement for anskaffelser* (vedtatt i styremøtet allerede 24.11.09) dannet et godt grunnlag for videreutvikling av anskaffelsesområdet.
- KHiB har arbeidet etter en omfattende tiltaksplan for anskaffelsesområdet etter revisjonen av anskaffelser i 2009. Denne tiltaksplanen er for det meste gjennomført, men er nylig oppdatert med supplerende tiltaksplan etter PwC's kartlegging av anskaffelser i 2011.
- KHiB har styrket økonomifunksjonen med en stilling, der anskaffelsesområdet er et av ansvarsområdene som er tillagt stillingen. KHiB har med dette styrket økonomifunksjonens kapasitet og fokus på anskaffelsesområdet.
- KHiB er, sammen med de øvrige utdanningsinstitusjonene i Bergen (UiB, HiB, NHH og KHiB), en del av et SAK-innkjøpsprosjekt som helt nylig er startet. Med de potensielle gevinster som ligger i forhold til å oppnå korrekt gjennomføring og kostnadsbesparelser, er sentralisering og samarbeid omkring innkjøp og innkjøpskompetanse et tiltak som KHiB har store forventninger til.
- KHiB har siden 2010 hatt en avtale om bistand på anskaffelsesområdet med NHH (innkjøpsrådgiver ved NHH), som må revurderes i lys av SAK-innkjøpsprosjektet.

Det vises forøvrig til KHiBs tilbakemelding til KD etter PwC's kartlegging av anskaffelser.

Forvaltning av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet

KHiB har fortsatt relativt få bidrags- og oppdragsaktiviteter (BOA), men det foregår i økende grad prosjekter/aktiviteter med delvis ekstern finansiering. BOA stiller krav til god planlegging fra beslutningstakere og involverte – enten det er utdanningssamarbeid, FoU-samarbeid eller andre prosjekter med ekstern finansiering.

KHiB har utfordringer med planlegging og budsjettering av prosjekter og aktiviteter med delvis ekstern finansiering. Forbedringspotensialet synes å gjelde særlig nødvendig involvering og bedre informasjon om prosjektene fra avdelinger til administrasjon for å sikre god og systematisk planlegging og budsjettering.

KHiB mener også å ha et uforløst potensial for å generere BOA inntekter.

Gitt utfordringene som er omtalt over har KHiB hatt grunn til å øke fokus på håndtering av bidrags- og oppdragsaktiviteter (BOA), og gjennom budsjettfordeling både i 2010 (og 2011) har styret avsatt strategiske midler som bidrar til å kunne styrke dette området.

KHiB har våren 2011 tilsatt koordinator for etter- og videreutdanning og eksterntfinansiert virksomhet. Denne stillingen har bl.a. ansvar for å koordinere, styrke og profesjonalisere kunst- og designhøgskolens BOA. KHiB har fra februar 2011 også styrket økonomifunnsjonen med en rådgiverstilling med særlig ansvar for oppfølging av BOA (bl.a.). KHiB har allerede sett effekten av å ha styrket disse støttefunksjonene i form av bistand til NFR-prosjekt og andre BOA-prosjekter.

Oppfølging intern kontroll

Omtalte punkter under refererer til § 14 i reglement for økonomistyring i staten (ØR):

- a) KHiB fordeler tildelte midler ned på hovedbudsjettenheter og underliggende budsjettenheter og prosjekter. Tildelte budsjetter følges opp gjennom månedlige økonomirapporter til budsjettansvarlig.
- b) Ved fastsettelse av årlige budsjetttrammer for hovedbudsjettenhetene utformes budsjettpremisser. Disse setter måltall og normalkrav for hhv. studenttall og studiepoengsproduksjon og kandidatproduksjon. Her presiseres også hovedoppgaver for avdelingene, mens det for institusjonen/fellesnivået formuleres tiltak for mål- og strategioppnåelse. Avdelingene utarbeider også egne årlige virksomhetsplaner (Også Fellesnivået fra 2012). Oppfølging foregår bl.a. gjennom semestervise styringsdialogmøter med avdelingene og gjennom jevnlig ledermøter.
- c) KHiB har en relativt oversiktlig organisasjon i forhold til å ivareta en effektiv utnyttelse av ressursene. Likevel er det utfordringer knyttet til at KHiBs personellressurser er begrenset og skal ivareta mange faglige og administrative oppgaver og krav. Krav til gjennomføring gjør at det må være balanse mellom ressursbruk på *effektivitetsmålinger* og nødvendig ressursinnsats til *operativt arbeid*.

- d) KHiB mener å ha god kvalitet i regnskapsarbeidet i 2011, til tross for at regnskapsfunksjonen har vært sårbar også i 2011. Informasjon om prinsipper og økonomimodell (budsjettenheter, konti, prosjekter, m.m.) flyter relativt lett ved KHiB, men med nyansettelser i sentrale funksjoner burde denne informasjonen vært bedre i 2011. Ulike regnskapsbilag gjennomgår kontroller i flere ledd før de bokføres. KHiB sikrer tilstrekkelig kontroll gjennom rutiner for attestasjon, budsjettdisponering og etterkontroll. Stadige endringer i prinsipper og nye kontoplaner fører til at det er nødvendig med høy oppmerksomhet og innsats for å opprettholde god regnskapskvalitet.
- e) KHiB aktiverer og avskriver eiendeler i henhold til etablerte rutiner for registrering av anleggsmidler (f.o.m. 2009).
- f) KHiB besitter høy kompetanse på Agresso økonomisystem, noe som er nyttig i forhold til god økonomistyring og økonomirapportering. KHiB har videreutviklet regnskapsrapporter og regnskapsspøringer til et nivå som bidrar til god økonomisk oversikt.
- g) Arbeidsflyt for utbetalinger er organisert på en slik måte at prosessen skal bidra til transparens i forhold til å kunne forebygge og avdekke evt. misligheter, dvs. gjennom *fakturakontroll – anvisning – etterkontroll - bokføring – godkjenning for utbetaling.*

Se for øvrig Kap. 2.7 Økonomirapportering.

2.4.4. Virksomhetsmål 4.4: SAK

Universiteter og høyskoler skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

Resultatmål (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat				Ambisjonsnivå
	2008	2009	2010	2011	2011
KDs styringsparametre:					
Antall studietilbud i samarbeid med andre norske institusjoner (fellesgrader)				0	-

Se omtale under kap. 1.3.

2.5. Annen rapportering

2.5.1. Styrets rapport om likestilling

Styrets rapportering i forhold til sammensetning, kollegialt organ og arbeid gjennom året er samlet i kapittel 1.2. Nedenfor følger rapportering knyttet til krav fra Likestillings- og diskrimineringsombudet (jfr. KDs rapporteringskrav for 2011).

Likestilling knyttet til nedsatt funksjonsevne, etnisitet og religiøs tilhørighet og livssyn

I tråd med strategiplanen for 2012-16 skal Kunst- og designhøgskolen vektlegge et arbeidsmiljø kjennetegnet av likeverd og toleranse. KHiBs personalpolitikk vektlegger at høgskolen skal fremme likestilling mellom kjønn og mellom grupper med ulik kulturell/etnisk bakgrunn.

I forbindelse med rekruttering av nye medarbeidere har vi i alle våre utlysninger med et avsnitt om at den statlige arbeidsstyrken i størst mulig grad skal avspeile mangfoldet i befolkningen, og at vi har et personalpolitisk mål om en balansert alders- og kjønnsammensetning og rekruttere personer med innvandrerbakgrunn.

Likestilling ved nedsatt funksjonsevne

Kunst- og designhøgskolen ønsker et arbeidsmiljø der det gis rom for fleksibilitet, utvikling og tilrettelegging av arbeidet slik at de menneskelige ressurser brukes best mulig.

Kunst- og designhøgskolen i Bergen har ikke rekruttert noen personer med nedsatt funksjonsevne i 2011. Vi har heller ikke hatt søkere til våre stillinger som har oppgitt at de har nedsatt funksjonsevne.

Kunst- og designhøgskolen vil i 2012 arbeide for å rekruttere personer med nedsatt funksjonsevne. I vår IA-handlingsplan for perioden 2011-2013 har vi bl.a. som målsetting å stille til rådighet en IA-plass til en person i året for arbeidsutprøving, for personer som har falt ut av arbeidslivet eller har behov for å utprøve sin arbeids- og funksjonsevne, i samarbeid med NAV.

Vi har fra 2012 tatt i bruk et elektronisk rekrutteringsverktøy hvor søkere blir spurt om de har nedsatt funksjonsevne, og der det informeres om regjeringens målsettinger for tilsetting av personer med nedsatt funksjonsevne. Søker blir også gjort oppmerksom på den muligheten som eksisterer til å fravike kvalifikasjonsprinsippet såfremt søker oppfyller stilingens kvalifikasjonskrav.

Når det gjelder ansatte som har fått nedsatt sin funksjonsevne søker KHiB å tilrettelegge arbeidet (ved f.eks. hjelpemidler, endrete arbeidsoppgaver, lengre tid på arbeidsoppgaver osv.) på best mulig måte. Det er et lederansvar ved KHiB å sørge for gode løsninger i samarbeid med den enkelte. Fra 2012 er det et fast oppfølgingspunkt i medarbeidersamtalen å kartlegge tilretteleggingsbehov for eksempel for å forebygge sykefravær.

I henhold til vår IA-handlingsplan skal vi jobbe for å gjøre kjent de stimuleringsmidler NAV har for å holde personer med redusert arbeidsevne i arbeid, og for å gi de som har falt utenfor en større sjanse for arbeidsutprøving. Vi skal videre utarbeide rutiner for tiltak og muligheter ved behov for tilrettelegging eller eventuelt omplassering.

Likestilling knyttet til etnisitet og religiøs tilhørighet og livssyn

KHiB arbeider for å fremme likestilling mellom ulike grupper med ulik kulturell/etnisk bakgrunn.

KHiB har ikke rekruttert noen med innvandrerbakgrunn i 2011. Når det gjelder søkere vi har hatt til stillinger hos oss synes det som barrierene for gruppen er at de har lite arbeidserfaring, og at enkelte har problemer med å oppfylle kravene til norskkunnskaper som stilles. Kunst- og designhøgskolen har ikke per dags dato noen ansatte med innvandrerbakgrunn. I alle våre utlysninger oppfordres spesielt personer med innvandrerbakgrunn til å søke stillingene.

Det gis i det nye elektroniske rekrutteringsverktøyet anledning til å opplyse om søker har innvandrerbakgrunn. Søkerne gis informasjon om regjeringens mål for inkludering, blant annet pålegget om å innkalle minst en kvalifisert person med ikke-vestlig bakgrunn til intervju. Det avklares også hvem som faller innenfor gruppen innvandrere. KHiB vil vurdere muligheten for å ta inn personer med innvandrerbakgrunn på praksisplass i samarbeid med NAV.

2.5.2. Oppfølging etter etatsstyringsmøtet i 2011

I det følgende kommenteres oppfølgingspunktene fra etatsstyringsmøtet i 2011, slik det er satt opp i departementets tilbakemelding til institusjonen.

Hovedutfordringer og muligheter

Ambisjonene om institusjonsutvidelse og akkreditering som vitenskapelig høgskole er et viktig strategisk området for KHiB. Dette er sentralt i vår strategiplan for 2012-2016. KHiBs fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid vil tydeliggjøres i strategiperioden. Første steg tas ved den pågående organisasjonsutviklingen til 2 avdelinger (kunst og design), som bygges opp gjennom det kunstneriske utviklingsarbeidet ved KHiB. Vår ambisjon er at dette vil tydeliggjøre vår status som en institusjon der kunstnerisk utviklingsarbeid står i sentrum og er et grunnlag for vår utdanning og vårt samarbeid regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

I 2012 vil vi både gjennom RSA (se avsnitt 2.5.3) og en revisjon av vårt kvalitetsutviklingsprogram ha fokus på hvordan våre kandidater opplever utdanningen som relevant for sin yrkeskarriere.

Gjennom tilsetting av rådgiver for etter- og videreutdanning ser vi at vi kan gi dette området større moment, og antallet kurs er nå i økning med flere konkrete kurs i planleggingsfasen.

Institusjonens samfunnsrolle

Samarbeidet med KHiO skjer langs flere spor. Faglig-administrativt er KHiO og KHiB i førersetet for det nye nasjonale rådet for kunstnerisk utviklingsarbeid under UHR. Videre vurderes fortløpende faglige samarbeidsprosjekter der dette er naturlig, både ved utveksling av lærekrefter og ved utnyttelse av infrastruktur. Administrativt ser vi at vi har mye å tilføre hverandre som institusjoner, og vi søker aktivt samarbeid, bl.a. i arbeidet knyttet til systemutvikling. Se også avsnitt 2.2.2.

For etablering av RSA vises til avsnitt 2.5.3.

Utdanningskvalitet og -kapasitet

Det vises her til kapittel 1.3, samt omtalen i budsjettforslag (utenfor rammen) for 2013. Kunsthøgskolen i Bergen ser det som ønskelig over tid å utvikle seg til en større institusjon, både fordi det av faglige hensyn ville være gunstig med en utvidet fagportefølje, og for å sikre kritisk masse. Dette er en utfordring som er presisert i strategiplanen for 2012-2016. Flere av kunsthøgskolens fremtidige satsningsforslag for 2013 retter seg mot større bredde i utdanningstilbudene og med fokus på nye studieplasser. Kunsthøgskolen i Bergen setter fokus på brede og tverrfaglige bachelorprogram i kunst og design som leder til masterprogram som bygger på utvikling av spisskompetanse.

I forhold til internasjonal studentutveksling vises det til avsnitt 2.1.3.

For omtale vedrørende RSA og studenters møte med arbeidslivet vises det til omtale under avsnitt 2.1.2 og 2.5.3.

Institusjonens profil og resultater mht forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid

Det vises til avsnitt 2.2.2 for en næremer omtale av forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid ved institusjonen.

Øvrige elementer i samfunnsoppdraget

Det vises til kap. 2.3 om formidling og samfunn.

Vedrørende potensialet for BOA-inntekter vises det til omtale under kapitlene 3.2 og 4.3.

Administrative forhold

Det vises til avsnitt 2.4.2 for nærmere omtale om likestilling blant ansatte. Nødvendigheten av en egen handlingsplan for likestilling knyttet til studentrekruttering vurderes fortløpende. Statistisk sett er det noen svingninger, men det er en overvekt av kvinner både blant søkere og opptatte studentder.

I forhold til samarbeid med andre institusjoner vises det til kap. 1.3.

2.5.3. Strategi for samarbeid med arbeidslivet (RSA)

Arbeidet med å etablere RSA har vært knyttet til utviklingen av ny strategiplan for KHiB. Etter grundige interne drøftinger besluttet KHiBs styre mot slutten av 2011 å opprette et RSA som knyttes til strategiplanen og er forankret i faglig ledelse.

Kunst- og designhøgskolens råd for samarbeid med arbeidslivet har som mandat å;

- drøfte utviklingen av kunst- og designhøgskolens utdanningsvirksomhet, inkludert etter- og videreutdanning, i forhold til samfunnets kompetansebehov
- drøfte utviklingen av langsiktige samarbeidsrelasjoner mellom kunst- og designhøgskolen og arbeidslivet
- bidra til å synliggjøre den arbeids- og samfunnsmessige verdien av kunst- og designhøgskolens faglige virksomhet
- utarbeide utkast til strategi for samarbeid mellom kunst- og designhøgskolen og arbeidslivet

Arbeidslivet er representert ved fire medlemmer. To av de eksterne medlemmene skal være yrkesaktive i henholdsvis relevant kunstnerisk og relevant designfaglig virksomhet. I tillegg kommer ett medlem fra kulturlivet og ett medlem fra næringslivet med fagrelevant tilknytning til KHiBs virksomhet. Overgang fra utdanning til yrkesliv vil være et sentralt drøftingstema. RSA vil være en aktuell arena for å diskutere spørsmål knyttet til alumnivirksomhet, etter og videreutdanning og kandidatundersøkelser. Rektor er leder for RSA. Rådet er oppnevnt og vil starte sitt arbeid våren 2012.

2.5.4. Bruk av studieplasser

De 15 nye studieplassene som KHiB fikk tildelt i revidert nasjonalbudsjett 2009 og som er videreført i budsjett for 2010, 2011 og 2012 (halvårsvirkning) er fordelt med 15 studieplasser ved PPU studiet og 10 x 3 nye studieplasser ved visuell kommunikasjon/nye medier.

Totalt betyr dette 45 nye studieplasser ved KHiB fra og med høsten 2012. De første PPU kandidatene ble uteksaminert våren 2010. De første nye studentene ved visuell kommunikasjon/nye medier ble tatt opp høsten 2010 og vil bli uteksaminert våren 2013.

2.5.5. Studentkapasitet

På bakgrunn av at Kunst- og designhøgskolen i Bergen ikke er en del av det resultatbaserte finansieringssystemet, er vi avhengig av at alle studieplasser er fullfinansierte. KHiB har ikke kapasitet til å øke opptaket ytterligere uten fullfinansiering ved oppstart. Våre vurderinger og forslag er derfor basert på fullfinansierte studieplasser, jfr. KHiBs budsjettforslag for 2013, tiltak utenfor rammen. Det vises forøvrig til vedlegg om studentkapasitet.

2.5.6. Midler tildelt over budsjettkapittel 281

For omtale av midler tildelt til program for kunstnerisk utviklingsarbeid vises det til kap. 2.6. Fra stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid har KHiB i 2011 mottatt kr 3.207' i stipendiatmidler finansiert over kap. 281. Det gjelder 5 stipendiat hvorav 2 fikk siste finansiering over kap. 281. KHiB har i tillegg mottatt produksjonsstøtte for 2 avsluttede stipendiatprosjekter med til sammen kr 238'.

2.5.7. SAK

Viser til kap. 1.3.

2.5.8. Saker fra Riksrevisjonen

I forbindelse med årsregnskapsrevisjonen for 2010 tok Riksrevisjonen opp ansvarsforholdet mellom KHiB og program for kunstnerisk utviklingsarbeid, etter at KHiB selv adresserte dette som uavklart. KHiB responderte på dette i brev datert 14.04.11. KD har i brev til KHiB datert 03.05.11 gitt en prinsipiell avklaring på ansvarsforholdet. KHiB styre har vært opptatt av en tydelig avklaring på ansvarsforholdet. Det har vært møter mellom KHiBs ledelse og programledelsen vedrørende dette, og vi har i brev til programstyret gitt vår fortolkning av ansvarsforholdet. Programstyret har en annen fortolkning enn KHiB og har bedt om et avklaringsmøte med KD. KHiB er opptatt av at KD gir en entydig og endelig avklaring på ansvarsforholdet.

Riksrevisjonen tok i 2011 opp kontroll med arbeidstid for ansatte i vitenskapelige stillinger. Spørsmålet ble besvart av KHiB i samme brev datert 14.04.11, der det bl.a. ble vist til individuelle arbeidsplaner og dekanens oppfølgingsansvar. Riksrevisjonen har ikke tatt opp andre forhold i forbindelse årsregnskapsrevisjonen som anses nødvendig å rapportere om.

2.5.9. Større investeringsprosjekter

KHiB har ikke planlagte større investeringsprosjekter i forhold til den definisjon KD legger til grunn for rapportering. Det vises likevel til kapittel 1.5 om investeringsbehov og infrastruktur.

2.5.10. Midlertidig tilsetning

Se beskrivelse av åremålsordningen i faglige stillinger ved KHiB under virksomhetsmål 4.1. Den andre formen for midlertidige tilsetninger som anvendes ved KHiB i noe omfang er såkalte "gjestelærere." Dette dreier seg om kortvarige engasjementer, i hovedsak for en uke pr. semester, av kunstnere fra inn- og utland. Gjestelærerne tilfører fag- og læringsmiljø verdifulle impulser. Den klareste parallellen til denne formen for midlertidighet finner en i andre UH institusjoner som "timelærere." Bruken av midlertidige i denne formen bidrar til perspektivrikdom og ikke minst faglig bredde ved institusjonen som ikke kan dekkes gjennom ordinære ansettelse. KHiB ser det ikke som hensiktsmessig, gitt vår profil, å redusere denne formen for midlertidighet som gir verdifulle supplement til undervisning og faglig aktivitet.

2.5.11. Etske retningslinjer

KHiBs etiske retningslinjer ble utarbeidet i 2009 og styregodkjent i november samme år. Retningslinjene tar utgangspunkt i de generelle retningslinjene for statstjenesten i tillegg til egenutviklede etiske retningslinjer for kunst- og designfaglig virksomhet ved KHiB og etiske retningslinjer for forholdet mellom ansatte og studenter ved KHiB.

KHiBs etiske retningslinjer inngår i programmet for introduksjonsukene for nye studenter og blir utlevert og gjennomgått som en del av introduksjonen til KHiB som alle nye ansatte får.

KHiBs etiske retningslinjer er tilgjengelig på nettsidene, her:

<http://www.khib.no/innsiden/arbeidsliv/etiske-retningslinjer/>

2.5.12. Sikkerhet og beredskap

KHiB har utarbeidet en beredskapsplan hvor ansvar, oppgaver og fullmakter er nærmere avklart. Beredskapsplanen som ble implementert i 2006 gir en beskrivelse av ansvar, organisering og oppgaver for situasjoner som krever ekstraordinære tiltak for å unngå eller begrense skadevirkninger for mennesker, miljø, materielle verdier samt KHiBs omdømme. I utarbeidelsen og vedlikeholdet av beredskapsplanen er det gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser. Konkret er det utarbeidet tiltakskort med prosedyre- og ansvarsbeskrivelser for fare-/ulykkessituasjoner som er vurdert.

Beredskapsrutiner og –planer er revidert i 2011 og integrert i KHiBs elektroniske HMS system som har vært utviklet høsten 2011.

2.5.13. Felles føringer

Inkluderende arbeidsliv

KHiB har høsten 2011 signert Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv for perioden 2011 til 2013 som avløser tidligere avtaler. Det er også utarbeidet en handlingsplan for IA-arbeidet for perioden. Vi har som målsetting at sykefraværet skal ligge på fem prosent.

Når det gjelder aktiviteter for å redusere sykefraværet vil vi gjøre IA-avtalen og oppfølgingsrutinene ved sykefravær som del av HMS-opplæringen for ledere, verneombud og AMU. Vi vil bruke medarbeidersamtalen som arena for å kartlegge tilretteleggingsbehov, og stimulere til fysisk aktivitet ved rabattordning på ansattes trening.

Når det gjelder personer med redusert funksjonsevne vil vi stille en plass til rådighet for arbeidsutprøving for personer som har falt ut av arbeidslivet, eller som har behov for å utprøve sin arbeids- og funksjonsevne. Vi vil arbeide med å spre informasjon til ledere, tillitsvalgte og verneombud om de stimuleringsmidler NAV tilbyr, og utarbeide rutiner for tiltak og muligheter ved behov for tilrettelegging eller omplassering.

Når det gjelder tiltak for å tilrettelegge for ulike livsfaser og forlenge yrkeskarrieren vil vi utarbeide livfasepolitikk for ansatte ved KHiB. Videre vil vi vurdere muligheter for fleksible arbeidstidsordninger med for eksempel delvis hjemmekontor, og tilby kurs i forberedelse til pensjonsalder.

Systematiske brukerundersøkelser

Ved KHiB gjennomføres årlig målrettede og systematiske opptaksundersøkelser blant de søkerne som kommer til annet opptak ved institusjonen, for å sikre at vi klarer å nå ulike søkergrupper på en best mulig måte. Ressursbruken til rekruttering av nye studenter er gjenstand for en kontinuerlig diskusjon både med hensyn til omfang og innretning. Det gjennomføres også årlige oppsummeringsmøter med eksterne sensorer for å sikre kvaliteten på sensurering og få en tilbakemelding om kvalitet over tid på studentenes eksamensarbeid.

Styret som har det overordnede ansvar for studentenes læringsmiljø og får seg forelagt årsrapport fra LMU og opptaksrapport samt semesterevalueringer, som dokumentasjon på institusjonens arbeid med læringsmiljøet.

Lærlinger i staten

KHiB har for tiden den femte kontorfagslærling i rekken under opplæring. Det er utviklet en intern plan for opplæringen med kompetansemål. Størrelsen på institusjonen tilsier at vi ikke kan ta opplæringsansvar for flere kontorfagslæringer enn den vi har i dag. Når det gjelder lærlinger innenfor andre fag, har det vært gjort en vurdering av muligheten for å ta inn lærling innenfor IKT fag som er positiv, vi lykkes imidlertid ikke med å få på plass en egnet kandidat i 2011.

2.6. Kap 281: Program for kunstnerisk utviklingsarbeid

Rapportering vedrørende program for kunstnerisk utviklingsarbeid er foretatt av administrativ leder for programmet.

Departementet oppnevnte nytt programstyre med virkning fra 01.01.10, og foretok en justering av oppnevningen på høsten, som følge av at to av de oppnevnte medlemmene ba seg fritatt for oppgaven. Programstyret består nå av:

- Professor Aslaug Nyenes, Høgskolen i Bergen, leder;
- Førsteamanuensis Peter Tornquist, Norges musikkhøgskole, nestleder;
- Professor Jeannette Christensen, Kunst- og designhøgskolen i Oslo;
- Førsteamanuensis Siri Dybwik, Universitetet i Stavanger;
- Professor Nina Malterud, Kunst- og designhøgskolen i Bergen;
- Førsteamanuensis Hans Knut Sveen, Universitetet i Bergen
- Professor Malte Wadman, Høgskolen i Lillehammer.

Programstyret har fra og med 2010 fått utvidet sitt ansvarsområde med det nye nasjonale prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Som en følge av dette har departementet besluttet at virksomheten skifter navn til *Program for kunstnerisk utviklingsarbeid*. Etter konsultasjon med departementet har programstyret vedtatt at de to virksomhetsområdene skal ha betegnelsen *Stipendiatprogrammet* og *Prosjektprogrammet*. Fra og med 2009 overtok programmet ansvaret for å tildele stipendiatmidler til institusjonene for gjennomføringen av det enkelte stipendiatprosjekt. I 2011 fikk programstyret samlet stilt til disposisjon bevilgninger til Stipendiatprogrammet på 19,8 MNOK, hvorav 3 MNOK var avsatt til programdriften og til produksjonstøtte til stipendiatprosjekter. Det ble samtidig gitt annen gangs bevilgning til Prosjektprogrammet på 2 MNOK. Totalbevilgningen til programstyret var dermed på ca. 21,8 MNOK.

I tillegg til årets bevilgning har programstyret hatt til rådighet overførte bevilgninger fra tidligere år på totalt 8,1 MNOK. I dette beløpet inngikk hele bevilgningen til det nye Prosjektprogrammet samt ikke-utbetalte tilsagn om produksjonstilskudd til stipendiatenes prosjekter på knapt 1,5 MNOK.

Årets drift av programmet beløper seg totalt til vel 21,2 MNOK, hvorav ca. 17,1 MNOK finansierer stipendiatenes virksomhet ved institusjonene. Ca. 300' NOK er utbetalt i produksjonstøtte og vel 3,8 MNOK knytter seg til driften av hele programvirksomheten – mot vel 3,4 MNOK i 2010.

Økningen i programmets driftsutgifter fra 2010 til 2011 henger i hovedsak sammen med en vesentlig økning i utbetaling av stipendiatmidler i 2011, dels fordi noen stipendiatstillinger sto ubesatt i 2010, dels fordi programstyret vedtok å finansiere en ekstra stipendiatstilling for perioden 01.10.10 til 30.09.12 ved bruk av oppsparte midler (jfr. programstyrets rapport for virksomheten i 2010). Som for foregående stipendiatår, finansieres derfor også for innværende *stipendiatår* (01.10.11 – 31.09.12) 24 stipendiatere i programmet. Ordningen med at programmet har ansvaret for å utbetale bidragene til stipendiatenes virksomhet ved institusjonene, har vært en fornuftig løsning, bl.a. fordi programstyret – i større grad enn tidligere – har hatt anledning til å knytte klare premisser til bevilgningene til institusjonene. Det vises i denne sammenheng også til at programstyret i møte med KD høsten 2010 fikk tilsagn for å kunne disponere noe av stipendiatmidlene til fellestiltak for stipendiatene i programmets regi.

Fom. 2010 er det tilrettelagt for at den samlede stipendiatvirksomheten i programmet kan rapporteres gjennom DBH.

Det har vært gitt nye produksjonstilsagn fra programstyret i 2011 til gjennomføringen av spesielt kostnadskrevenne stipendiatprosjekter med 440' NOK. Samtidig er det utbetalt knapt 300' NOK til institusjonene knyttet til tidligere tilsagn, og foretatt noen justeringer av tidligere tilsagn som ikke vil komme til utbetaling. Samlet overføres det dermed produksjonstilsagn til 2012 med knapt 1,5 MNOK. Dette er på omtrent samme nivå som den tilsvarende overføringen til 2011.

Arbeidet med å sikre at programmet blir tilpasset doktorgradsnivået i det nye *Kvalifikasjonsrammeverket* har vært videreført i 2011. Dette har vært arbeidskrevende, og programstyret sluttførte på sitt første møte i 2012 et omfattende dokument, som gir føringer for hvordan de obligatoriske delene av Stipendiatprogrammet skal utformes i årene fremover. Utviklingen av det nye *Prosjektprogrammet* har vært arbeidskrevende også i 2011. Den endelige utformingen av regelverket for denne programdelen ble fastsatt i januar 2011, og er oversendt til departementet. Det ble i løpet av januar og februar 2011 arrangert lanseringsmøter for det nye programmet i Bergen, Oslo, Trondheim, Stavanger, Tromsø og Kristiansand. Alle medlemsinstitusjoner i UHR har vært invitert til disse møtene.

Den første søknadsfristen for Prosjektprogrammet var satt til 01.05.11, og til denne søknadsfristen ble det mottatt 9 søknader på i alt ca. 10 MNOK. Søknadene har vært vurdert av eksterne sakkyndige og programstyret vedtok på sitt møte den 26.09.11 å gi tilsagn til tre prosjekter med til sammen knapt 1,8 MNOK. Samtlige søknader var for prosjektet av mer enn ett års varighet. I påvente av ferdigstilling av kontraktgrunnlaget, er det ikke foretatt utbetalinger fra Prosjektprogrammet i 2011, slik at hele bevilgningen fra 2010 og 2011 (fratrasket administrasjonsutgifter for 2011) på ca 3,7 MNOK er overført til 2012.

Til den andre søknadsfristen 01.11.11, ble det mottatt 8 søknader for i alt omkring 10 MNOK. Disse søknadene er nå til sakkyndig vurdering og programstyret tar sikte på å foreta tildeling på sitt møte i slutten av mars i år.

Sammenstilt er nøkkeltallene for hele programmet i 2011 slik:

Bevilgning KD 2011	21 800
Overført fra 2010	8 106
Driftsutgifter 2011	21 250
Resultat/Overføres til 2012	8 656
Produksjonstilsagn Stipendiatprogrammet ¹¹	1 454
Tilsagn Prosjektprogrammet	1 767
Til disposisjon programstyret	5 435

Programstyret vil avgi egen detaljert rapport om driften og de økonomiske disposisjonene i 2011, inklusive regnskapsforklaringer.

¹¹ Her vises summen av alle de produksjonstilsagn som er gitt av programstyret frem til dette regnskapsårets utgang, og som ikke er bokført som utbetalt.

2.7. Økonomirapportering

Kunst- og designhøgskolens resultatregnskap for 2011 er i bra balanse. Dette reflekterer god budsjett disponering av tildelte rammer og oppfølging av budsjettet. Budsjettbalansen må for øvrig ses i sammenheng med at KHiB ikke har foretatt investeringer i det omfang som det er behov for, samt effektiv utnyttelse av økte bevilgninger ved at det ikke er foretatt utvidelser av lokaler i forbindelse med etablering av nye studieplasser.

Resultatet som vedrører KHiBs ordinære rammebevilgning (kap 260) viser en svak nedgang i avsetningene. Samtidig skjuler resultatet vesentlige investeringsbehov som ikke lar seg gjennomføre innen bevilgningsrammen, samt behovet for nødvendige avsetninger til budsjettfordeling for 2012.

KHiBs resultatoppstilling for 2011 (i forhold til 2010):

Resultatregnskap	Note	31.12.2011	31.12.2010
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	102 593	97 545
Tilskudd og overføringer fra andre	1	3 264	3 355
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	779	1 089
Andre driftsinntekter	1	50	0
Sum driftsinntekter		106 685	101 990
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	2	61 297	55 577
Varekostnader		0	0
Andre driftskostnader	3	44 473	44 416
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5	0	0
Avskrivninger	4,5	1 562	1 728
Nedskrivninger	4,5	0	0
Sum driftskostnader		107 331	101 721
Ordinært driftsresultat		-646	269
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	4	8
Finanskostnader	6	27	23
Sum finansinntekter og finanskostnader		-22	-15
Resultat av ordinære aktiviteter		-668	255
Avregninger			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0
Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet (nettobuds)	15	668	-255
Sum avregninger		668	-255
Periodens resultat		0	0

Omtalte endringer i resultatposter relateres til endringene fra 31.12.10 til 31.12.11:

I resultatregnskapet viser *driftsinntekter* en økning. Utover at bevilgninger er kompensert for lønns- og prisvekst, har økningen sammenheng med konsekvensjustering av bevilgninger til 15 studieplasser fra revidert nasjonalbudsjett 2009. Tilskudd fra andre er omtrent som for 2010, men her utgjør bevilgninger fra Norges forskningsråd en økning, mens BOA-inntektene er redusert.

Det er en vesentlig økning i *lønn- og sosiale kostnader*. Dette kommer dels som følge av generell lønnsvekst, men også effekt av tilsetninger og lønnskostnader i tilknytning til nye studieplasser og styrking av støttefunksjoner.

Andre driftskostnader har i sum en liten økning siden samme periode i fjor, i hovedsak knyttet til kontraktsfestet økning i husleiekostnader. Utover husleiekostnader viser andre driftskostnader omtrent samme nivå som 2010.

Foreløpig årsregnskap 2011 ble godkjent av kunst- og designhøgskolens styre 14.02.12. For nærmere detaljer og omtale av resultat- og balanseposter, noter, med mer, vises det til foreløpig årsregnskap 2011 med ledelseskommmentarer.

3. Planer for 2012

Planer for 2012 er utarbeidet i tråd med den nye målstrukturen fra Kunnskapsdepartementet, samt hovedføringer i Strategiplan 2012-2016.

Kunst- og designhøgskolen har under hvert virksomhetsmål satt en rekke *egne kvalitative resultatmål* for virksomheten i 2012. Suksess i forhold til KHiBs virksomhet kan først og fremst måles kvalitativt, derfor er vårt hovedfokus på egne kvalitative resultatmål, men det er også satt et antall egne styringsparametre med *kvantitative* resultatmål.

I tilknytning til og under hvert virksomhetsmål er det foretatt *risikovurderinger* i henhold til angitt metode for å avdekke risikovesentlighet (jfr. kap 1.2.3). Disse vurderingene finnes i egen dokumentasjon. Vi har gjengitt det vi opplever som *vesentlige risikoer* - og relevante tiltak for å redusere evt. risiko.

3.1. Sektormål 1: Utdanning og læringsmiljø

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

3.1.1. Virksomhetsmål 1.1

Kunst- og designhøgskolen skal utdanne kunstnere og designere som er ledende på sine felt og med kompetanse som er relevant for samfunnets behov.

KHiBs resultatmål:

Studietilbudet i ulike kunst- og designfag skal sikres ut fra nasjonale behov. KHiB skal ha studietilbud på bachelor- og masternivå innenfor følgende avdelinger/fagområder:

Avd. for design: Visuell kommunikasjon, fokus på nye medier; Møbel- og romdesign/interiørarkitektur; Praktisk Pedagogisk Utdanning

Avd. for kunst: inkluderer to- og tredimensjonal kunst, installasjon, video, lyd, nye medier, performance, fotografi, grafikk, keramikk/leire, tekstil, skapende kuratorpraksis

Etablere ny organisering med 2 avdelinger: Avd. for design og Avd. for kunst.

Undervisningen skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.

Internasjonal rekruttering til faglige stillinger skal videreføres.

Undervisningsomfang skal tilpasses ressurser og studenttall.

Studier innen nye medier på fagområde visuell kommunikasjon skal følges opp, i langsiktig samarbeid med de andre avdelingene. Utvidelse på masternivå skal vurderes. Dette forutsetter økt tildeling, jfr. KHiBs budsjettforslag for 2013.

Kapasitet for nye studieplasser skal utredes.

Utvikle og implementere ny strategi for EVU. Tilby et helhetlig EVU-tilbud fra høsten 2012 i samråd med fagansatte ved avdelingene og eksterne samarbeidspartnere.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KHiBs styringsparametre:				
Antall kvalifiserte søkere per studieplass	7,4	7,5	7,7	7,0
Antall studenter tatt opp			140	140
Antall EVU-kurs	10	7	5	12
Antall uteksaminerte kandidater ved institusjonen	110	124	118	110

Styringsparametre (kvalitative):

Uteksaminerte kandidaters opplevelse av sin kunst- og designkompetanse som relevant i arbeidslivet.

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

- Høyt kvalifisert og egnet faglig personell
  - Målrettet profilering av KHiB;
  - Gode spesifikasjoner av oppgaver og betingelser ved rekruttering av ansatte;
  - Målrettet arbeid for videreutvikling av attraktivt arbeidsmiljø;
  - Sikre gode prosesser for rekruttering av fagstab, forankret i et strategisk fagutviklingsperspektiv;
  - Andel førstekompetanse i stab videreføres.
- Sviktende integrasjon av nye faglig ansatte
  - Klare rammer for og forventninger til arbeidsoppgavene;
  - Systematisk opplæring, oppfølging og veiledning;
  - Arbeide for felles institusjonsforståelse og kultur for mangfold og toleranse.
- Relevant studieportefølje
  - Bruk av RSA
  - Kandidatundersøkelser

- Revisjon av kvalitetsutviklingsprogrammet
- Sviktende rekruttering av studenter med potensial og motivasjon
  - Rekrutteringsstrategi
  - Treffsikker opptaksprosess
- Sviktende planlegging og koordinering av undervisning
  - Utdanningsledelse

3.1.2. Virksomhetsmål 1.2

Kunst- og designhøgskolen skal tilby et velfungerende læringsmiljø hvor studentene stimuleres til å være kritiske, selvstendige og utforskende. Studiene skal være basert på kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, og sikre relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning.

KHiBs resultatmål:

Evaluere og videreutvikle Kvalitetsutviklingsprogrammet (KUP) i tråd med KHiBs faglige profil og størrelse.

Tydeliggjøre informasjon om vurdering og eksamen i KHiBs studieprogrammer.

Gjennomgå og revidere sentrale dokumenter som individuell utdanningsplan og studiekontrakt i tråd med nye studieplaner.

Høy gjennomføringsprosent skal opprettholdes.

Det skal fokuseres på ansvar for egen læring, krav til faglig progresjon og forpliktende deltakelse i studiemiljøet for studenter på alle trinn.

Fellesfaglige undervisningstiltak skal fortsatt stimuleres.

Styringsparametere (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KDs styringsparametre:				
Gjennomføring på normert tid		97,9 %	99,2 %	95 %
KHiBs styringsparametre:				
Oppslutning til semesterevalueringene	36,5%	35,5%	28,4%	50%

Styringsparametre (kvalitative):

- Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene (KD)

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

- For lave investeringsrammer, mangel på oppdatert utstyr. Ulike rammevilkår for kunst- og designutdanningene i Norge gir ulik konkurranseevne.
  - Søke KD om styrket ramme nå, ikke vente på nybygg;
  - Stram prioritering internt.
- Problematiske lokaler, mangel på møteplasser på tvers av lokaliteter
- Slitasje ved sterkt forsinket byggesak
  - Aktiv innsats i byggesaken;
  - Videreutvikle tiltak for å skape sosiale møteplasser.
- Optimal organisasjon
  - Organisasjonsutvikling av avdelingene
  - Styrking av administrativ infrastruktur

3.1.3. Virksomhetsmål 1.3

Kunst- og designhøgskolen skal ha en nasjonal og internasjonal profil i studiene som reflekteres i sammensetning av ansatte og studenter og som bidrar til økt utdanningskvalitet.

KHiBs resultatmål:

KHiB skal opprettholde en stor andel av sine studenter på utveksling og et høyt tall på innreisende utvekslingsstudenter.

Avdelingene og faglig ledelse skal videreføre aktiv deltakelse i større nettverk som Nordplus (KUNO og Cirrus), Erasmus, Cumulus og ELIA¹². Avdelingene skal delta i internasjonale nettverk/fora og samarbeide med andre internasjonale utdanningsinstitusjoner i henhold til planlagte tiltak i avdelingenes virksomhetsplaner.

Avdelingene skal videreføre bruk av internasjonale gjestelærere til kurs og prosjekter. Videreføre nasjonal og internasjonal rekruttering til faglige stillinger, sikre institusjonell forankring.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KHiBs styringsparametre:				
Antall utvekslingsavtaler			77	78
Antall utvekslingsstudenter (ut/innreisende)	57	59	38	50
Antall fremmedspråklige utdanningstilbud ¹³	12	12	12	12

Styringsparametre (kvalitative):

Deltakelse i internasjonalt utdanningssamarbeid

Internasjonale gjestelærere og ansatte

Nasjonalitet blant søkere og opptatte studenter

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

- Prosjekter ikke godt nok integrert i avdelingens og fellesnivåets planer og budsjetter
  - Bevisst planlegging, styring og kontroll i henhold til avdelingenes virksomhetsplaner;
  - Systematisk intern kommunikasjon i planleggingsfasen
- Mangelfullt utviklede engelske nettsider
  - Videreutvikling og oversettelse av KHiB-web

¹² Nordiske og europeiske nettverk for faglig samarbeid mellom institusjoner for høyere kunst- og designutdanning.

¹³ Tilsvarer tidligere rapportering av kunst- og designhøgskolens 2 MA-studieprogram, men nå i samsvar med definisjonen av emner á 10 studiepoeng.

3.2. Sektormål 2: Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart, utføre forskning, kunstnerisk- og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

3.2.1. Virksomhetsmål 2.1

Kunst- og designhøgskolens kunstneriske utviklingsarbeid og forskning skal ha høy internasjonal kvalitet, samt være utfordrende og undersøkende. Kritisk refleksjon og utveksling av prosess og resultat skal danne grunnlag for utvikling av kunnskap.

KHiBs resultatmål:

Kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning ved KHiB skal holde høy internasjonal kvalitet.

Videreutvikle samarbeidet med andre institusjoner, eksempelvis Griegakademiet ved UiB og Kunstmuseene i Bergen.

Videreføre og revitalisere *Sensuous Knowledge* i samarbeid med Kunstmuseene i Bergen. Det skal utvikles flere prosjekter med internasjonale forpliktete partnere.

Gjennomføre organisasjonsutvikling i 2 avdelinger: Avd. for design og Avd. for kunst.

Synliggjøring av KU-profiler og dokumentasjon av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Øke antallet strategiske KU-prosjekter, både gjennom interne tildelinger og eksternt finansiert virksomhet.

Implementering av handlingsplan for arbeidet med å søke akkreditering som vitenskapelig høgskole.

NFR-prosjektet *Kunstnarleg verdiskapning (K-verdi)* skal sluttrapporteres.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KHiBs styringsparametre:				
Antall visninger/presentasjoner av KU-prosjekter				10
Regnskap/budsjett KU-prosjekter (1000 kr) ¹⁴	513/270	629/200	832/400	> 500/400

Styringsparametre (kvalitative):

KU-resultater, inkludert utstillinger, publikasjoner og andre offentlige presentasjoner (resultatoppgjørelse på forskning i forhold til institusjonens egenart) (KD)

Samspill mellom KU, forskning og utdanning (KD)

Deltakelse og verv i internasjonale nettverk, arrangør av internasjonale konferanser, deltakelse i internasjonale arrangementer.

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

- Utvikle søknader til prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid
  - Sette av tid og ressurser til å utvikle søknader i sammenheng med KHiB-strategien.
- Prosjekter integrert i avdelingenes og fellesnivåets planer og budsjetter
  - Bevisst planlegging, styring og kontroll i forhold til virksomhetsplaner og strategiplan.

3.2.2. Virksomhetsmål 2.2

Kunst- og designhøgskolen skal videreutvikle det kunstneriske utviklingsarbeidet gjennom strategisk rekruttering av høyt kvalifisert fagpersonale.

KHiBs resultatmål:

Sikre gode prosesser for rekruttering av fagstab, forankret i et strategisk fagutviklingsperspektiv.

Konkretisere målet om å bli vitenskapelig høgskole, minst 50 % av utlyste stillinger må være på førstestillingsnivå

Målrettet profilering av KHiB.

¹⁴ Resultatmål viser regnskap totalt i forhold til årets budsjetttramme til formålet. Kr 610' av kr 873' i regnskapet vedrører FoU-finansiert stipendiat.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KHiBs styringsparametre:				
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	0	2	1	>1
Antall førstestillinger pr undervisningsstilling	0,68 (24/36)	0,77 (26/33)	0,70 (26/37)	> 0,50

3.2.3. Virksomhetsmål 2.3

Kunst- og designhøgskolen skal tilby stipendiatutdanning av høy kvalitet og bidra til utvikling og kvalitet i Program for kunstnerisk utviklingsarbeid.

KHiBs resultatmål:

Kunst- og designhøgskolen skal som operatør av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid være aktiv pådriver for høy kvalitet i stipendiatprogrammet.

KHiB skal være en aktiv deltaker for utvikling av stipendiatprogrammet

Stipendiater skal rekrutteres ut fra strategiske mål og fokusområder.

Stipendiater skal få god faglig oppfølging og aktivt integreres i avdelingens og det øvrige fagmiljøet ved institusjonen.

KHiB skal utvikle gode søknader til prosjektprogrammet slik at vi får tildelt prosjektmidler fra programmet.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KDs styringsparameter:				
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp til stipendprogrammet seks år tidligere	0 av 0	0 av 0	1 av 3	1 av 3
KHiBs styringsparametre:				
Antall stipendiater tatt opp i programmet	1	2	0	2
Andel innvilgete søknader til prosjektprogrammet under programmet for kunstnerisk utviklingsarbeid			1	1
Tildeling fra prosjektprogrammet			500'	> 1 mill kr

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevant tiltak:

- For dårlig gjennomstrømming av stipendiater
  - Rekrutteringsprosesser som sikrer at man får egnede søkere;
  - Sikre intern oppfølging av stipendiater gjennom gode veiledere, godt samarbeid mellom veiledere og god oppfølging av veiledere;
  - Arbeide for at stipendiatprogrammet blir et godkjent doktorgradsstudium der kandidatene ved godkjent disputas får tittelen PhD.
- Ikke fullfinansierte stipendiater
  - Råderett over tiltak ligger ikke hos KHiB.

3.3. Sektormål 3: Formidling og samfunn

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

3.3.1. Virksomhetsmål 3.1

Kunst- og designhøgskolen skal være en opplagt samarbeidspartner for myndigheter, næringsliv og kulturliv for styrking av kunst og design, bidra i fora der kunnskapen vår er en ressurs, og bygge nettverk med relevante partnere.

KHiBs resultatmål:

Profilering av kunst- og designhøgskolen som samarbeidspartner med den spisskompetansen vi har i fagmiljøene.

KHiB skal delta på og skape møtesteder med relevante partnere regionalt og internasjonalt for å sikre faglige bidrag av høy kvalitet til samfunns- og næringsutviklingen.

Styrke dialogen med fagansatte ved kunst- og designhøgskolen for å utvikle samarbeid med eksterne partnere.

Vurdere aktuelle prosjekter strategisk før avtaler etableres.

Styringsparameter:

- Samarbeidsprosjekter med eksterne partnere

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

- Ikke langsiktige avtaler med sentrale eksterne visningssteder
  - Følge opp nettverk.
- Ikke tilstrekkelig fokus på formidlingsaspektet i KU/F prosjektplaner
  - Krav til formidlingsplaner i interne prosjektsøknader;
  - Fokus i diskusjoner på fagmiljøene;
  - Bevisst forhold til målgrupper.

3.3.2. Virksomhetsmål 3.2

Kunst- og designhøgskolen skal formidle egne prosesser og resultater for å øke den offentlige bevisstheten om kunst og design, synliggjøre virksomheten vår og møte andres kompetanse.

KHiBs resultatmål:

Videreutvikle KHiBs nettsider som sentral kanal for synliggjøring av vår aktivitet.

Synliggjøre virksomheten gjennom nyhetsbrev og media, utstilling og andre visninger av faglig aktivitet.

Øke samarbeidet og kontaktnettet i media regionalt og nasjonalt.

Styrke profilering av stipendiatutstillinger og disputaser, både i forhold til de ulike målgruppene og i valg av hensiktsmessige kanaler.

Det skal organiseres masterutstillinger, bachelorutstilling og portfoliodag. Gode formidlingstiltak rundt disse skal sikres. Eksterne utstillingssteder skal følges opp.

ROM8 skal bevisst benyttes til formidling av KHiBs kunstneriske utviklingsarbeid.

KHiB skal som aktiv deltager i Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid (UHR) bidra til å styrke KU i høyere utdanning.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KHiBs styringsparametre:				
Antall utstillinger i egne og eksterne lokaler	28*	15	58	60
Antall publikasjoner			3	4
Regnskap/budsjett for publikasjonsprosjekter (1000 kr)	163/0	28/0	270/0	> 300/200

* Tallgrunlaget for 2009 og 2010 er noe usikkert.

Styringsparametre (kvalitative):

- Priser og utmerkelser til studenter og ansatte
- Kunst og design i offentlig rom

3.3.3. Virksomhetsmål 3.3

Kunst- og designhøgskolen skal bidra til innovasjon og verdiskapning. Kunst- og designhøgskolen skal øke eksterntfinansiert virksomhet gjennom å tilby nyskapende og attraktiv kunnskap for samfunns- og næringsliv.

KHiBs resultatmål:

Utvikle innovative og attraktive samarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt for samfunns- og næringsliv. Dette skal også bidra til å styrke kunst- og designmiljøet i Bergen.

Etablere RSA som en attraktiv og relevant arena for utvikling.

Bedre verktøy for budsjettering av eksterntfinansiert virksomhet (prosjekter) skal utvikles i samråd med fagavdelingene og enhet for kvalitetsutvikling.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KDs styringsparametre:				
Andel inntekter fra BOA utenom EU og NFR	0,01 (1008' / 97 913)	0,016 (1 661' / 101 990) ¹⁵	0,006 (687' / 106 968)	> 0,01
KHiBs styringsparametre:				
BOA-inntekter og andre inntekter ¹⁶ (utover grunnbevilgning, EU og NFR)	2 263'	2 470'	1 510'	> 1 600'

Styringsparametre (kvalitative):

- Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (KD)

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

- Relevant EVU-portefølje
  - Strategi for EVU
  - Gjennomgang av EVU-portefølje
  - Oppbygging av alumninettverk
- EVU-prosjekter ikke godt nok integrert i avdelingens og fellesnivåets planer og budsjetter

¹⁵ Styringsparameter endret fra "omfang" til "andel" BOA-inntekt f.o.m. 2010.

¹⁶ Omfatter BOA-inntekter, salgs- og leieinntekter, andre inntekter

- Bevisst planlegging, styring og kontroll i forhold til virksomhetsplaner og strategiplan;
- Systematisk internkommunikasjon om aktuelle prosjekter.

3.4. Sektormål 4: Forvaltning av ressurser

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

3.4.1. Virksomhetsmål 4.1

Kunst- og designhøgskolen skal utvikle kompetanse, sikre god og effektiv styring, organisering og forvaltning av ressursene. Kunst- og designhøgskolens strategiske prioriteringer skal styrke kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning, utdanning og formidling.

KHiBs resultatmål:

Gjennomføre organisasjonsutvikling fra 3 til 2 avdelinger og tilpasning av fellesnivået. En administrativt robust organisasjon skal sikres. Profesjonaliteten skal styrkes.

Tydlig organisering og rolleavklaring skal bidra til å styrke/støtte faglig virksomhet.

Prinsipper for budsjettfordeling skal revideres i forbindelse med pågående organisasjonsutvikling.

Etablere gode prosesser og verktøy for plan- og budsjettarbeidet, som bidrar til å sikre samsvar mellom langsiktige målsettinger og strategiske prioriteringer og de årlige budsjettammer og virksomhetsplaner. Implementere langtidsbudsjettering basert på strategisk plan og budsjettprognoser.

Videreutvikle bruken av UHRs og NOKUTs indikatorer for kvalitetsutvikling.

Sikre at KHiBs IT-infrastruktur tilfredstiller KDs og UNINETTs krav og dekker KHiBs behov innen kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning.

Gjennomføre kompetansekartlegging for kritiske funksjoner og målrette kompetanseutviklingsprogrammer der utviklingspotensialet er stort.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KHiBs styringsparametre:				
Driftsutgifter pr heltidsekvivalent (antall bestått 60-studiepoengsenheter)	330 (98 783,6 /299,5)	343 (101 721/ 296,8)	342 (107 331/ 314)	350
Forholdet mellom faglig og administrativt ansatte	1,50 (47/31)	1,22 (41/34)	1,25 (47/38)	< 1,5
Andel førstestillinger av totalt antall faglige stillinger	0,68 (24/36)	0,77 (26/33)	0,70 (26/37)	> 0,50
Antall ansatte som får opprykk etter kompetanse	0	2	1	> 1
Strategiske midler	2 160'	3 300'	3 750'	3 850'

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevante tiltak:

- Sårbarhet som liten institusjon
  - Initiere vekst/samarbeid med øvrige UH-institusjoner og andre relevante partnere;
  - Følge opp igangsatte prosesser for ny avdelingsstruktur og administrative funksjoner

- Ikke tilstrekkelige ressurser med rett kompetanse til å møte forvaltningsmessige utfordringer
  - Oppfølging av planer i Budsjett 2012;
  - Fullføre prosesser som er i gang:
    - Gjennomgå organisering av KHiBs funksjoner/oppgaver;
    - Analyse av kompetansebehov, tiltak;
    - Kartlegging av samarbeidspartnere.

- Ikke rasjonelle nok administrative verktøy og systemer
  - Kompetanse/oppdatering/omlegging:
    - Oppgradering av e-postsystem og trådløse nett;
    - Øke bruk av tilgjengelige IKT-løsninger tilknyttet FEIDE;
    - Elektronisk HMS;
    - Bruk av FS sine webløsninger

3.4.2. Virksomhetsmål 4.2

Kunst- og designhøgskolen skal fremme åpen og helhetlig ledelse. Kunst- og designhøgskolens arbeidsmiljø skal kjennetegnes av likeverd og toleranse, der ansatte og studenter bidrar til institusjonens utvikling gjennom medvirkning og samarbeid.

KHiBs resultatmål:

Ordninger med strategisk kompetanseutvikling for både faglige og administrativt ansatte skal opprettholdes.

Den balanserte kjønnsfordelingen både blant faglig og administrativt personale skal videreføres.

Organisasjonsutviklingsprosessene ved KHiB vil medføre behov for gjennomgang av ledergrupper, råd og utvalg: sammensetning, arbeidsform og mandat.

Tilgjengeliggjøring av informasjon fra KHiBs styre og ledelse

Lederopplæring og lederutvikling

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KDs styringsparametre:				
Andel kvinner i dosent- og professorstillinger	0,67	0,56	0,56	50
Andel midlertidig tilsatte			0,60 ¹⁷	< 60
KHiBs styringsparametre:				
Sykefravær	5,2 %	4 %	5,1 %	< 5 %
Andel kvinner	0,53	0,50	0,53	0,50

¹⁷ Viser i denne sammenheng til redegjørelsen om åremålsordningen i UFF stillinger i rapportdelen under virksomhetsmål 4.1. I tallet som er rapportert her, inngår åremålsansatte hvor lovgiver har lagt til grunn at stillingens formål er midlertidig. Tar en ut åremålsansatte i datagrunnlaget utgjør midlertidig ansatte 11, 5 % av totalt 85 årsverk. Andelen åremålsansatte i UFF-stillinger er over 80 %.

3.4.3. Virksomhetsmål 4.3

Kunst- og designhøgskolen skal ta etiske utfordringer på alvor, og arbeide for utviklingen av et bærekraftig og inkluderende miljø.

KHiBs resultatmål:

Tematisere dette i de enkelte kurs og prosjekter og mer helhetlig i teoriopplegget, som en viktig del av den kritiske refleksjon – i tillegg til at det er en bevissthet om dette i planleggingen av undervisning og forskning og utvikling.

Gjennom gode rutiner, opplysning og kontroll skal fellesnivået ha fokus på at lønn og honorar, anskaffelser, reisevirksomhet, representasjon og bevertning gjennomføres med høy etisk standard.

3.4.4. Virksomhetsmål 4.4

Kunst- og designhøgskolen skal ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen.

KHiBs resultatmål:

Sikre høy kvalitet i regnskapsavlevering internt og eksternt.

Sikre god kontroll og styring med årlige avsetninger (midler som overføres fra år til år).

Enklere og bedre ledelsesrapportering – som viser samsvar mellom økonomi og strategi.

Tydlig rollefordeling mellom økonomienheten, andre administrative enheter og budsjettansvarlige.

Videreføre handlingsplan for anskaffelsesområdet og samarbeidet om innkjøpsområdet mellom UH-institusjonene i Bergen (SAK midler)

Opplæring av personer med budsjettdisponeringsmyndighet (BDM-personer) og andre.

Styringsparametre (kvantitative):

Styringsparameter	Resultat			Ambisjonsnivå
	2009	2010	2011	2012
KHiBs styringsparametre:				
Avregninger	- kr 908'	Kr 255'	- Kr 668'	< 0 ¹⁸
Nye rammeavtaler inngått			1	> 2

¹⁸ Måltallet < 0 (mindre enn null). Forventning om reduksjon i avsetningene.

Styringsparametre (kvalitative):

- Langsiktig økonomisk planlegging (KD)

Vesentlige risiki for virksomhetsmålet, og relevant tiltak:

- God internkontroll
  - Gjøre rutiner og prosedyrer lett tilgjengelig.
  - Opplæring av faglig og administrativt ansatte.
- Manglende etterlevelse av rutiner/regler
  - Strammere prioriteringer og tydelig fordeling av ansvar

3.5. Plan for tildelt bevilgning for 2012

Budsjett 2012	
Bevilgning kap 260	101 712
Lønnskostnader	54 868
Bygninger - leie og drift	27 158
Andre driftsmidler	15 953
Investeringer	2 600
Etter- og videreutdanning	850
Reserver	283
Sum fordelt kap 260	101 712

Tabellen over viser en forenklet plan for tildelt bevilgning 2012, der følgende er lagt til grunn:

- Planen tar utgangspunkt i bevilgningsramme Kap. 260 – og styrets fordeling av denne.
- I tildelingsbrev for 2012 er det også gitt bevilgninger over Kap 281 Program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Verken disse tildelingene eller eventuell annen finansiering utenom grunnbevilgning fremgår av tabellen over.
- Oversikten viser ikke plan for disponering av balanseavsatt andel av bevilgnings- og bidragsfinansiert virksomhet fra pr 31.12.11.
- Styret har fordelt bevilgningsrammen for 2012 til KHiBs 4 hovedbudsjettenheter (fellesnivået og 3 fagavdelinger). Detaljerte budsjetter for ulike aktiviteter arbeides det fortsatt med.
- *Investeringer og etter- og videreutdanning* viser styrets fastsatte rammer til disse formålene for 2012.
- *Andre driftsmidler* dekker alle andre aktiviteter ved hovedbudsjettene ved KHiB. Denne posten inkluderer også budsjettmidler til strategiske formål.

For nærmere detaljer og omtale av styrets fordeling av bevilgningsrammen vises det til styrets vedtak om budsjettfordeling 10.01.12.

Sammen med avdelingenes og fellesnivåets virksomhetsplaner gir KHiBs styringsdokument, *Premisser for budsjettfordeling 2012*, nærmere detaljer om hvilke oppgaver som skal løses og hvilke tiltak som skal prioriteres innenfor tildelt bevilgningsrammen for 2012.